

Rapport 2025:7

Valet 2022 - Centerpartiet

Partiets profil och väljarsammansättning

Felix Bäckstedt
Richard Karlsson

Valforskningsprogrammet

Statsvetenskapliga institutionen
Göteborgs universitet

2025.08.30

www.gu.se/valforskningsprogrammet

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Valforskningsprogrammets rapportserie

Sedan 1950-talet genomför Valforskningsprogrammet empiriska undersökningar om den svenska demokratins tillstånd och utveckling. Rapportserien är vår viktigaste publikationskanal för att bidra till samhällets kunskapsförsörjning på demokratiområdet. Målsättningen är att sprida fakta och forskningsresultat som rör val och väljarbeteende till en bred publik av forskare, studenter, journalister, politiker och allmänhet.

The SNES Program Report Series

Since the 1950s, Swedish National Election Studies Program conducts empirical research on the condition and development of the Swedish democracy. The Report Series is one of our main publication outlets. The aim is to publish facts and research results about elections and voting behavior to a broad audience of researchers, students, journalists, politicians and the public.

Citering:

Felix Bäckstedt & Richard Karlsson (2025). Valet 2022 – Centerpartiet. Partiets profil och väljarsammansättning. Valforskningsprogrammets rapportserie 2025:7. Göteborgs universitet: Statsvetenskapliga institutionen.

Redaktör för arbetsrapportserien:

Maria Solevid

Valet 2022 - Centerpartiet

Partiets profil och väljarsammansättning

FELIX BÄCKSTEDT OCH RICHARD KARLSSON

Sammanfattning

Rapporten undersöker Centerpartiet och dess väljare. Syftet är att bättre förstå utgången i Riksdagsvalet 2022 genom att analysera hur partiet uppfattades, vilka dess väljare var och hur de resonerade. I rapportens första del undersöker vi den svenska väljarkårens gillar och ogillar-bedömningar av partiet och dess partiledare, var partiet uppfattades stå på en vänster-högerskala respektive i frågan om flyktingmottagande. Vidare undersöker vi vilka frågor de svenska väljarna förknippade Centerpartiet med och hur väl partiet lyckats övertyga i dessa frågor. I rapportens andra del tar vi sikte på Centerpartiets väljare i valet 2022. Hur såg väljarsammansättningen ut i en rad demografiska och politiska variabler och hur skiljde sig detta från den svenska väljarkåren i allmänhet? I den tredje delen fokuserar vi på Centerpartiets väljares partival, mer specifikt hur de röstade, vad de viktigaste skälen var och vilka politiska sakfrågor som låg till grund för deras val. Vi undersöker även hur dessa aspekter skiljde sig från den allmänna väljarkåren. Rapportens fjärde och avslutande del handlar om vad Centerpartiets väljare tyckte i en rad olika frågor: vilka samhällsinriktningar och politiska förslag de tyckte särskilt mycket eller lite om, och hur detta skiljde sig från den genomsnittliga väljaren.

Summary

The report examines the Centre Party and its voters. The aim is to better understand the outcome of the 2022 general election by analyzing how the party was perceived, who its voters were and how they reasoned. In the first part of the report, we examine the Swedish electorate's likes and dislikes of the party and its party leader, as well as where the party is perceived to stand on a left-right scale, and on the issue of immigration. We also examine which issues the Swedish voters associated the Centre Party with, and how convincing the party were on these issues. In the second part of the report, we focus on the Centre Party's voters in the 2022 election. What is the composition of the electorate in terms of several demographic and political variables, and how does this differ from the Swedish electorate in general? The third part focuses on the party choice of Centre Party voters, more specifically how they voted, what the main reasons were, and what policy issues underpinned their choice. We also examine how these aspects differed from the general electorate. The fourth and final part of the report looks at what Centre Party voters thought on a range of issues: what type of society and which policy proposals did they particularly like or dislike, and how do this differ from the average voter?

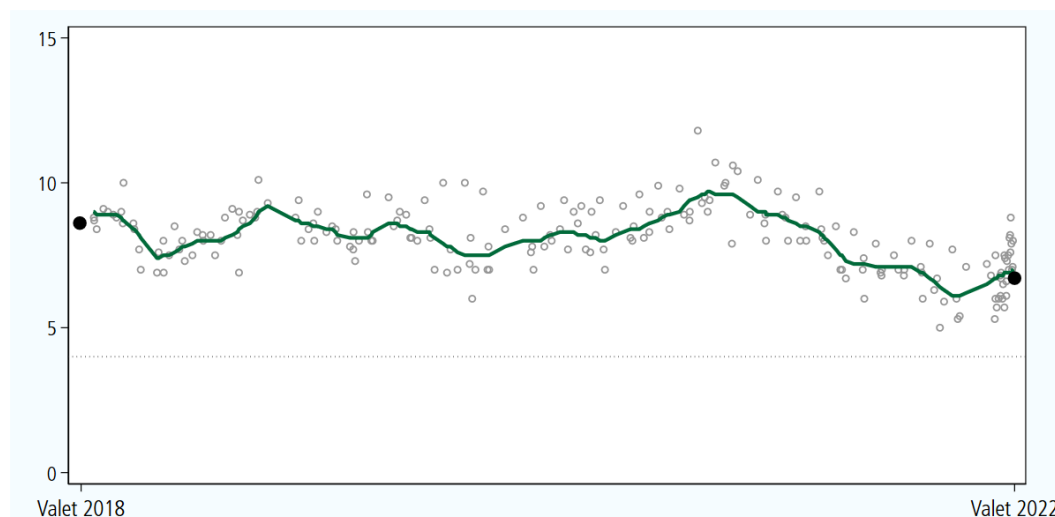
Innehåll

Valet 2022 - Centerpartiet	3
Partiets profil	4
Ogillar-gillar partiet	4
Ogillar-gillar partiledaren	5
Vänster-höger	6
Flyktningmottagande	6
Partiets profilfrågor	7
Bra och dålig politik på olika politikområden	8
Vilka var partiets väljare?	12
Demografiska faktorer	12
Politiska faktorer	15
Partianhängarskap	17
Hur röstade partiets väljare?	19
Röstningsagerande	19
Skäl för partival	20
Viktig fråga för partival	22
Vad tyckte partiets väljare?	25
Framtida samhälle	25
Politiska sakfrågeåsikter	26
Sammanfattning	29
Appendix	30
Referenser	38

Valet 2022 - Centerpartiet

I riksdagsvalet 2022 fick Centerpartiet 6,71 procent av rösterna, en minskning jämfört med valresultatet 2018 på 8,61 procent. Figur 1 visar partiets opinionsutveckling sedan valet 2018. Vi kommer i den här rapporten att studera såväl partiet som dess väljare för att bättre förstå varför valet 2022 gick som det gick. Vår utgångspunkt är i huvudsak data från Valundersökningen 2022 (Karlsson & Cederholm Lager, 2023).

Figur 1 Centerpartiets opinionsstöd 2018–2022

Kommentar: De mindre grå punkterna är enskilda opinionsmätningar från SCB, Verian, Novus, Ipsos och Demoskop. De större svarta punkterna är partiets resultat i valet 2018 och 2022. Den färgade linjen är en sammanvägning av opinionsmätningarna från Mätningarnas Mätning. Den grå streckade linjen indikerar fyraprocentsspärren.

Rapporten består av fyra delar som på olika vis undersöker såväl Centerpartiet som partiets väljare i samband med riksdagsvalet 2022. Den första delen handlar om Centerpartiet i väljarnas ögon, till exempel hur partiet och dess partiledare uppfattades samt vilka frågor som väljarna ansåg att partiet prioriterade inför valet. Rapportens andra del handlar om vilka Centerpartiets väljare var och hur dessa skiljde sig från väljare generellt. Den tredje delen fokuserar på Centerpartiets väljare och deras partival. Frågor som när de bestämde sig för att rösta på partiet, när de lade sin röst samt vilka skäl de hade för sitt partival kommer att besvaras. Rapportens fjärde och avslutande del handlar om vad Centerpartiets väljare tyckte i en rad olika frågor. Vi kommer även att jämföra detta med väljarkåren i helhet.

Flera av de resultat som presenteras i rapporten är vägda mot det officiella valresultatet. Huruvida resultaten är viktade framgår i tabell- och figurkommentarer.

I några av de figurer som presenteras i rapporten finns staplar vars höjd baseras på exakta värden medan värdeetiketterna är avrundningar. Detta leder till att staplar på samma värde i etiketterna trots allt kan ha varierande höjd. Samtliga resultat är skattade medelvärden och bör betraktas enbart som sådana. Osäkerhet ligger i statistikens natur och när vi exempelvis i vissa analyser presenterar rangordningar bör ett skattat medelvärde på 29 procent inte med nödvändighet betraktas som mindre frekvent eller mer omtyckt än ett svar med en skattning på 30 procent. Vi avstår i denna rapport från att redovisa konfidensintervall – ett mått på just osäkerhet – i syfte att hålla analyser och resultat enkla.

Denna rapport ingår i en serie partirapporter som alla finns tillgängliga på Valforskningsprogrammets hemsida:

<https://www.gu.se/valforskningsprogrammet/var-forskning/rapporter>

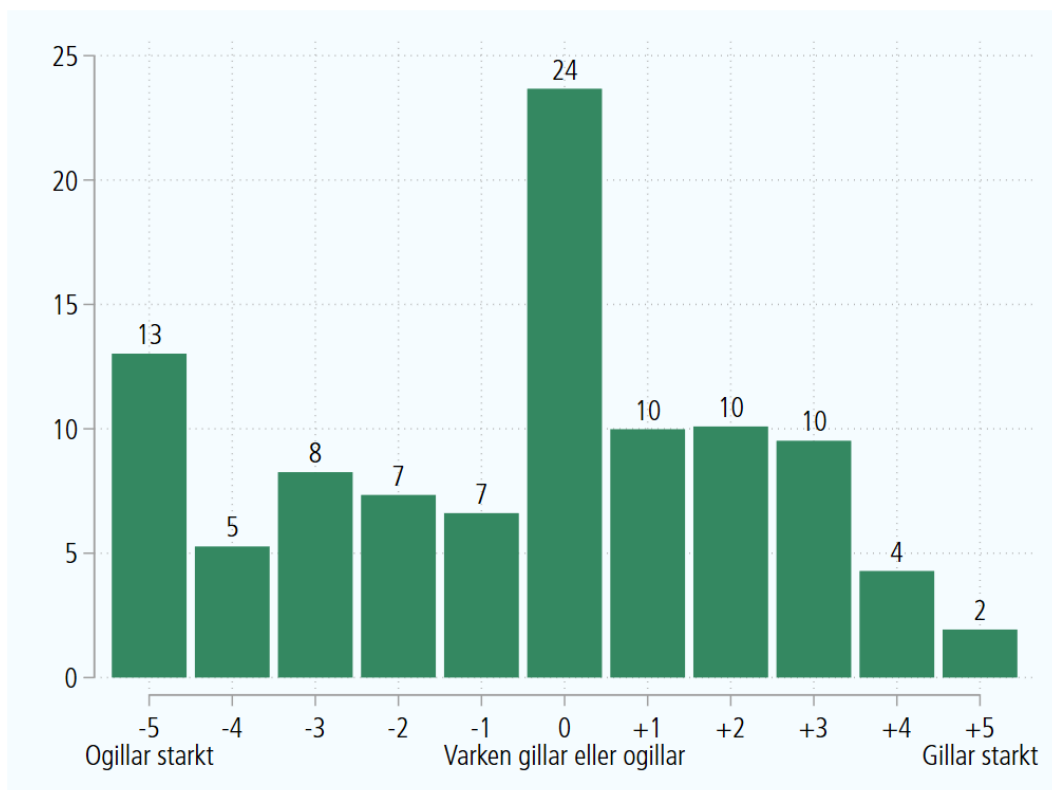
Partiets profil

I rapportens första del kommer vi att bilda oss en uppfattning om väljarnas bild av Centerpartiet i samband med valet 2022. Vi analyserar i tur och ordning hur omtyckt partiet och dess partiledare var, vilken position längs vänster-högerdimensionen som partiet intog, vilka politikområden partiet prioriterade samt inom vilka politikområden som Centerpartiet ansågs ha en bra respektive dålig politik.

Ogillar-gillar partiet

Huruvida ett parti är omtyckt eller ej av stora väljargrupper påverkar partiets möjligheter att nå ett bra valresultat. Det har, föga förvånande, visats i flera studier att inställningen till ett parti har ett starkt samband med sannolikheten att rösta på partiet (Oscarsson & Holmberg, 2016). Vi kommer därför att inleda med att undersöka hur väljarkåren uppfattade Centerpartiet som parti i samband med valet 2022.

Figur 2 Uppfattning om Centerpartiet 2022 (andel av väljarna)

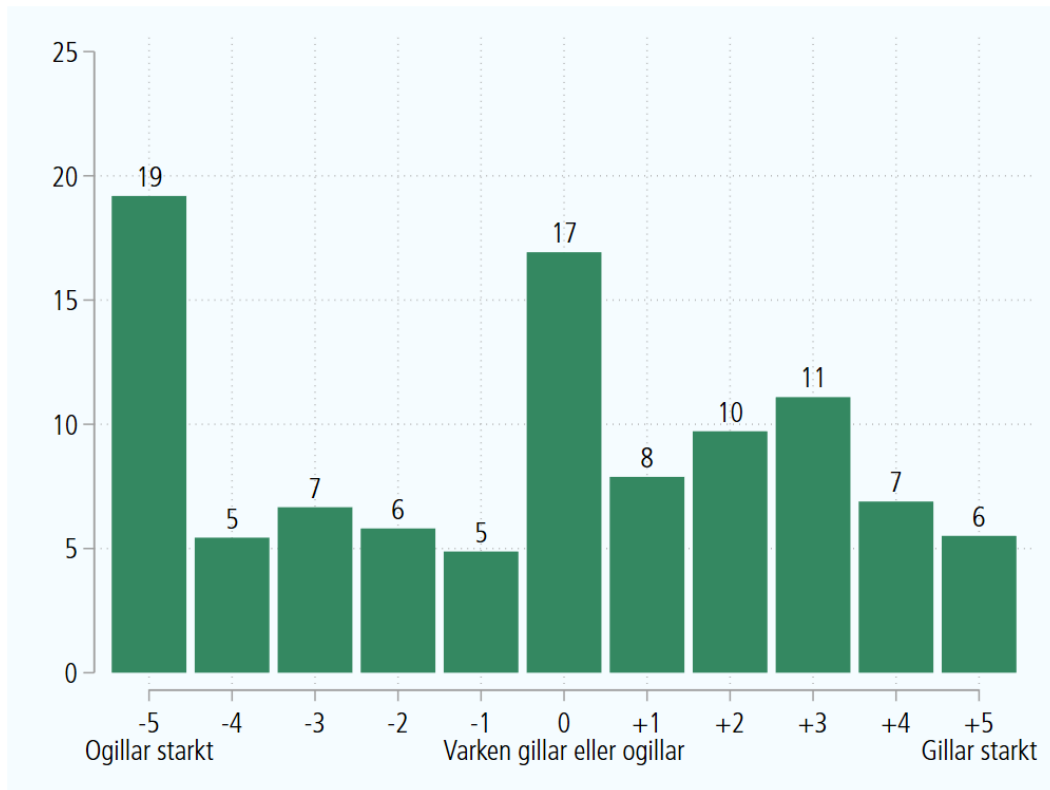
Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen lyder 'Var skulle du vilja placera partierna på nedanstående skala?', där svarsskalan går från -5 'Ogillar starkt' till +5 'Gillar starkt'. Antal observationer = 8 549. Data är viktade baserade på partival. Uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Figur 2 visar fördelningen av väljarkårens omdömen av partiet. Enbart 2 procent av den svenska väljarkåren gillade Centerpartiet starkt, jämfört med 13 procent som uppgav att de ogillade partiet starkt. Det vanligaste svaret var *varken gillar eller ogillar* partiet (24 procent). Överlag var den generella bedömningen något mer negativ; 40 procent uppgav ett negativt omdöme jämfört med 36 procent som uppgav ett positivt omdöme.

Ogillar-gillar partiledaren

Partiledarnas betydelse för partiernas framgång, eller utebliven framgång, är något som ofta ses som en självklarhet. Hur stor denna betydelse egentligen är, och om den överhuvudtaget existerar, kan dock diskuteras (Oscarsson m.fl., 2024). Ytterligare ett tecken på partiledares begränsade betydelse för partiernas framgångar är det faktum att partiledarbyten ytterst sällan haft en märkbar effekt på väljaropinionen (Cederholm Lager m.fl., 2022). Även om det tycks vara ovanligt är det inte otänkbart att partiledare spelar en viss betydelse för partiets valresultat och kan agera flöten eller sänken åt sina partier (Holmberg, 1981; Oscarsson m.fl., 2024). Därför kommer vi härnäst att titta närmare på hur väljarna uppfattade den främsta företrädaren för Centerpartiet, partiledaren Annie Lööf.

Figur 3 Uppfattning om Centerpartiets partiledare 2022 (andel av väljarna)

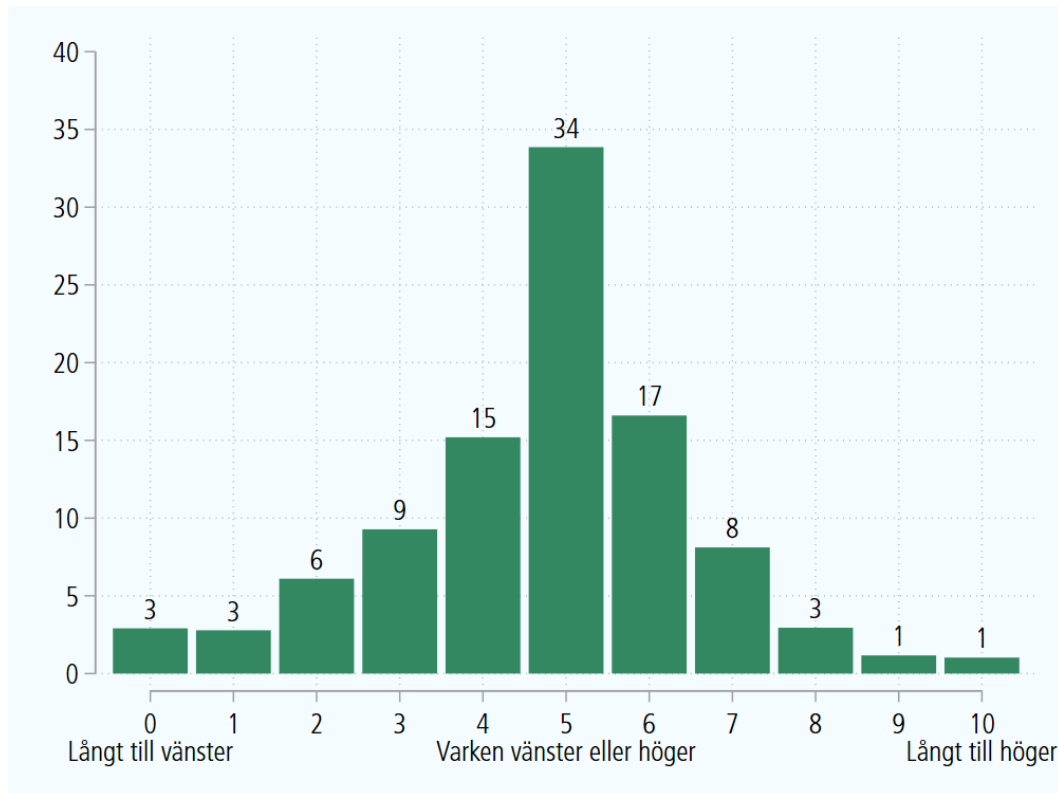
Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågan följer omedelbart efter frågan om ogillar-gillar partierna och formulerades 'Om du skulle använda samma skala för partiledarna, var skulle du placera:' följt av en lista med partiledarna. Svarsalternativen var elva och gick från -5 'Ogillar starkt' till +5 'Gillar starkt'. n = 7 151. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdvaliderade.

Figur 3 är baserad på samma typ av fråga som figur 2, men där respondenterna ombads placera partiledare på samma skala. Bilden av Annie Lööf är något mer polariserad, omkring var femte väljare (19 procent) uppgav att de ogillade partiledaren starkt. Omkring 6 procent uppgav att de gillade partiledaren starkt. Däremot var den generella bilden delad: 42 procent uppgav att de ogillade Annie Lööf i någon mån, och 42 procent uppgav att de gillade henne i någon mån. Baserat på detta kan Lööf ses som en tillgång för partiet, ett så kallat "flöte", eftersom hon var något mer populär än sitt parti.

Vänster-höger

Vänster-högerdimensionen har varit den dominerande konfliktdimensionen inom svensk politik sedan tullstriden i slutet av 1880-talet (Oscarsson & Holmberg 2016). Mycket har hänt med begreppet sedan dess men klart är att såväl aktörer på, som betraktare av, den politiska arenan har varit tvungna att förhålla sig till det (Oscarsson & Svensson 2020; Oscarsson 2019). Vi kommer därför nu att undersöka hur väljarna uppfattade Centerpartiets position på vänster-högerskalan.

Figur 4 Uppfattning om Centerpartiets vänster-högerplacering 2022 (andel av väljarna)

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen lyder 'I politiken talar man ibland om vänster och höger. Var skulle du placera partierna på en skala mellan 0 och 10 där 0 står för vänster och 10 står för höger?'. Svarsalternativen är 0 'Vänster' till 10 'Höger'. n = 8 198. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

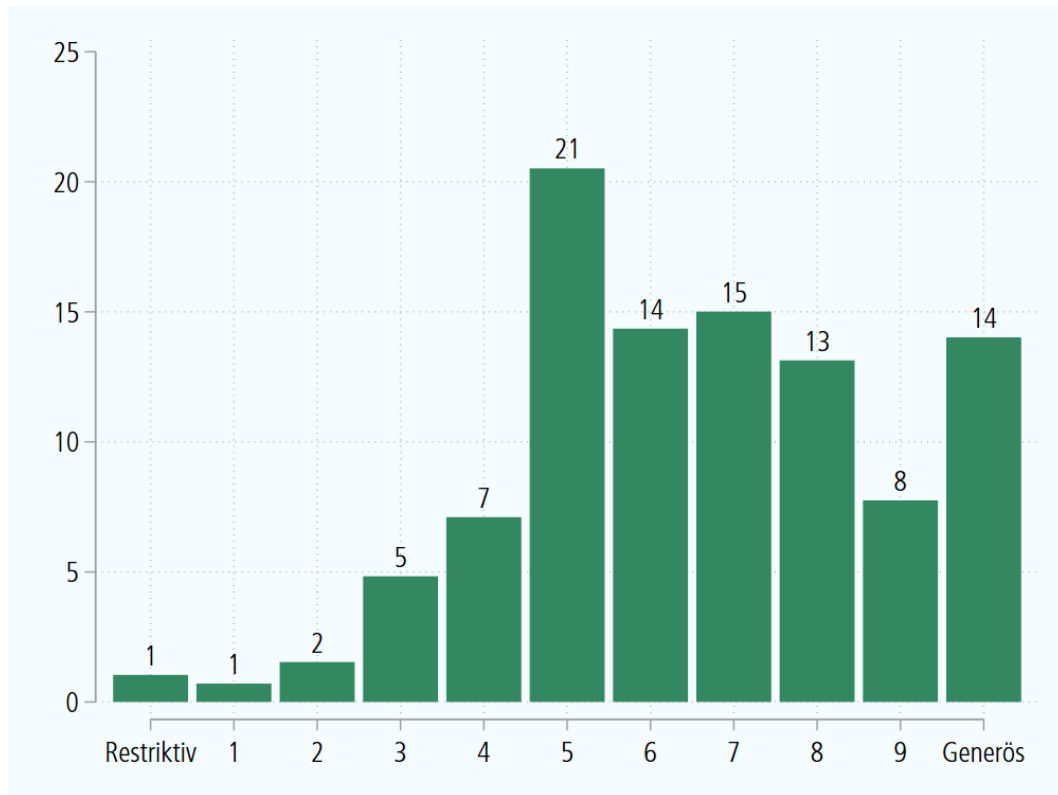
Figur 4 visar fördelningen av väljarkårens bedömningar av var Centerpartiet stod på en vänster-högerskala. Trogna sitt namn framstod Centerpartiet som ett tydligt mittenparti, 34 procent av den svenska väljarkåren placerade dem i mitten av skalan. Det var nästan en lika stor andel som placerade partiet precis till höger om mitten (17 procent) som precis till vänster (15 procent). Det var dock en större andel som placerade partiet på den vänstra planhalvan (36 procent) än på den högra (30 procent).

Flyktningmottagande

En politisk fråga som under de senaste mandatperioderna ökat kraftigt i betydelse är integrations- och migrationspolitiken. Mellan åren 1979 och 2010 var det en fråga som nämndes som viktig partivalet av färre än var tionde väljare. Men i de tre senaste valen har det varit betydligt större andel; 23 procent 2014, 30 procent 2018 och 26 procent 2022 (Oscarsson m.fl., 2024). Frågan har kommit att manifesteras en dimension av politik där nya partier just utmärker sig genom, och får genomslag med, sin betoning på flyktningmottagandet (Hooghe & Marks, 2018), och där redan etablerade partier behövt

utveckla sitt eget förhållningssätt. I nästa steg ska vi därför undersöka hur väljarkåren uppfattade Centerpartiets flyktingpolitik i valet 2022.

Figur 5 Uppfattning om Centerpartiets flyktingpolitik 2022 (andel av väljarna)

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen lyder 'På den här skalan vill vi att du placerar de olika partierna efter hur du uppfattar deras inställning till hur många flyktingar Sverige bör ta emot.' Svarsalternativen var elva stycken och gick från 0 'Vi bör vara restriktiva när det gäller hur många flyktingar vi tar emot i Sverige' till 10 'Vi bör vara generösa när det gäller hur många flyktingar vi tar emot i Sverige'. n = 3 040. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

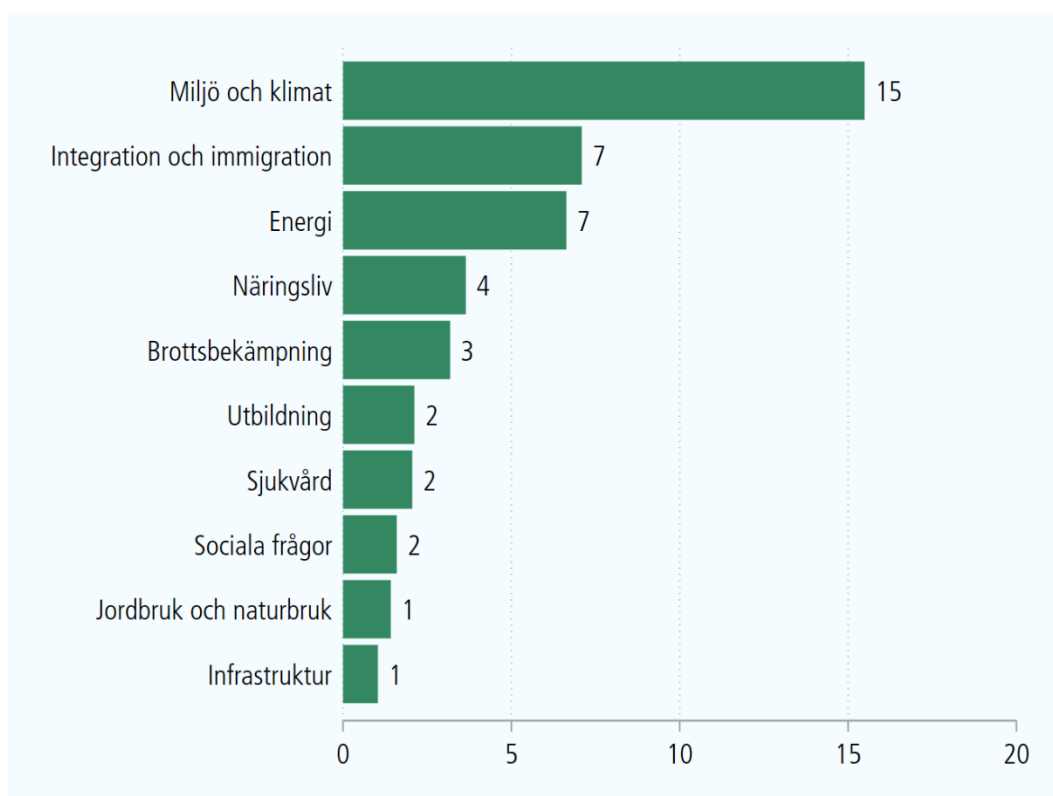
Figur 5 visar väljarkårens uppfattningar av var Centerpartiet stod i frågan om flyktingmottagande. Det är tydligt att en majoritet av väljarna ansåg att partiet var generösa i frågan: 64 procent svarade att Centerpartiet hade en generös politik i flyktingfrågan. Dock svarar 21 procent varken restriktiv eller generös. Det råder dock inte någon tydlig konsensus om var partiet ska placeras på den generösa delen av skalan. Omkring 14 procent av de svarande placerar partiet på en 6:a, 7:a respektive 8:a på skalan och en ungefär lika hög andel svarar 10, det vill säga att partiet har en generös inställning i frågan.

Efter att ha undersökt hur väljarna uppfattade Centerpartiet längs två politiska dimensioner ska vi gå vidare med hur partiet uppfattades i konkreta sakfrågor.

Partiets profilfrågor

En viktig del av partiets verksamhet under en valkampanj är att nå ut med de frågor som man vill diskutera. En agendakamp pågår inför varje val där partierna gör sitt yttersta för att sätta den dagordning kring vilken valkampanjens diskussioner ska föras. Partier som lyckas vinna denna kamp om agendan har ett försprång i kampen om väljarna (Jönsson & Theorin, 2022). Vi ska därför undersöka vilka frågor som väljarna ansåg att Centerpartiet prioriterade i samband med valet 2022.

Figur 6 Uppfattning om Centerpartiets prioriterade frågor 2022 (andel av väljarna)

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen lyder 'Inför årets val tog partierna upp olika saker som de tyckte var viktiga. Kan du säga vilka saker som de olika partierna lade särskild tonvikt vid inför årets val? Ange högst tre saker för varje parti.'. n = 1 287. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade. Inkluderade i figuren är de tio mest nämnda frågorna. För en komplett lista se appendix.

Figur 6 visar andelen av väljarna som svarade att Centerpartiet lade särskild tonvikt vid olika politikområden. Omkring var sjätte väljare (15 procent) uppgav att de associerade partiet med *miljö och klimat*. Sju procent uppgav att partiet hade fokus på *integration och immigration*, och lika många svarade *energi*.

Centerpartiet valaffischer under valrörelsen 2022.

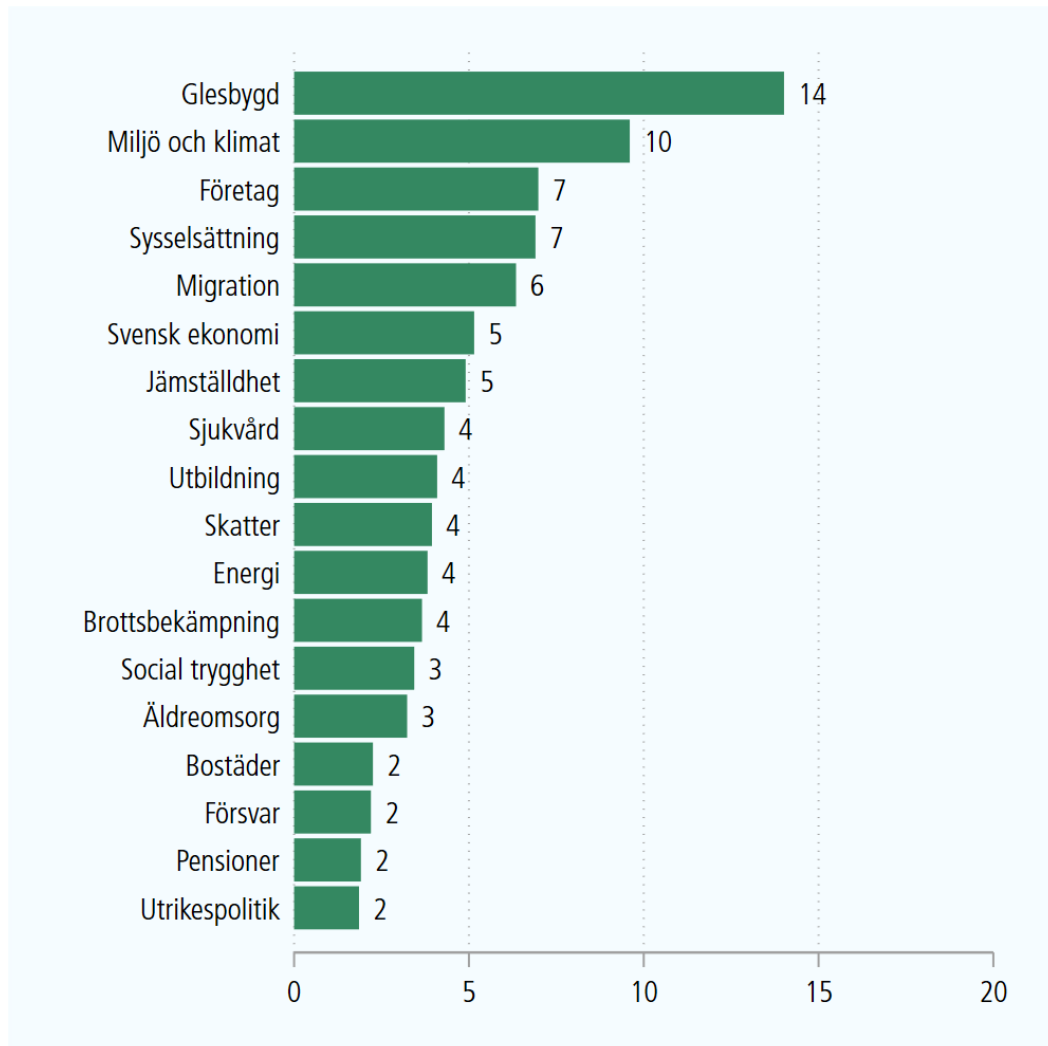
Bra och dålig politik på olika politikområden

För partierna gäller det dock inte bara att få diskussionen att handla om frågor de föredrar att prata om. Det gäller också att övertyga väljarna om att de har en bra politik på relevanta politiska områden. Det gäller att ha sakfrågeägarskap, eller som en definition lyder "...the perception in a voter's mind that a specific party over the long term is most

competent at handling—in the sense of delivering desired outputs on—a given issue” (Stubager, 2018).

Vi kommer härnäst att undersöka i vilken utsträckning väljarna ansåg att Centerpartiet hade bra respektive dålig politik på en rad politikområden.

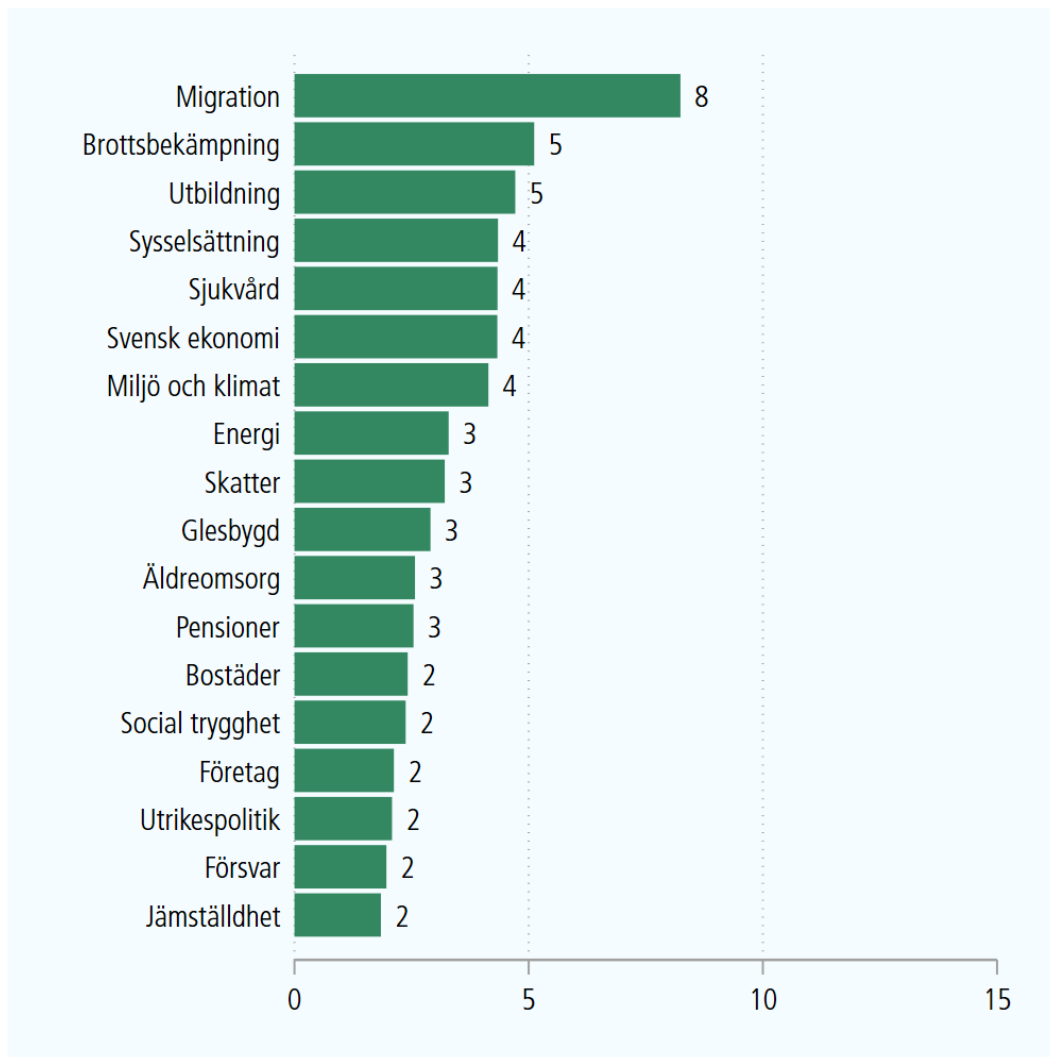
Figur 7 Politikområden där väljarna uppfattade att Centerpartiet hade en bra politik, 2022 (andel av väljarna)

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen lyder 'Vilka partier tycker du har en bra politik och vilka partier tycker du har en dålig politik på följande områden?' följt av ett antal olika områden. $n = 3\,797 - 7\,379$ (beroende på område). Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Det område som Centerpartiet lyckades övertyga flest väljare om sin politik i var glesbygdsfrågan, där 14 procent av de svenska väljarna uppgav att partiet hade en bra politik. På andra plats kommer *miljö och klimat*, där omkring var tionde väljare uppgav att de hade en bra politik. Även *företag* (7 procent), samt *sysselsättning* (7 procent) var högt på listan.

Figur 8 Politikområden där väljarna uppfattade att Centerpartiet hade en dålig politik, 2022 (andel av väljarna)

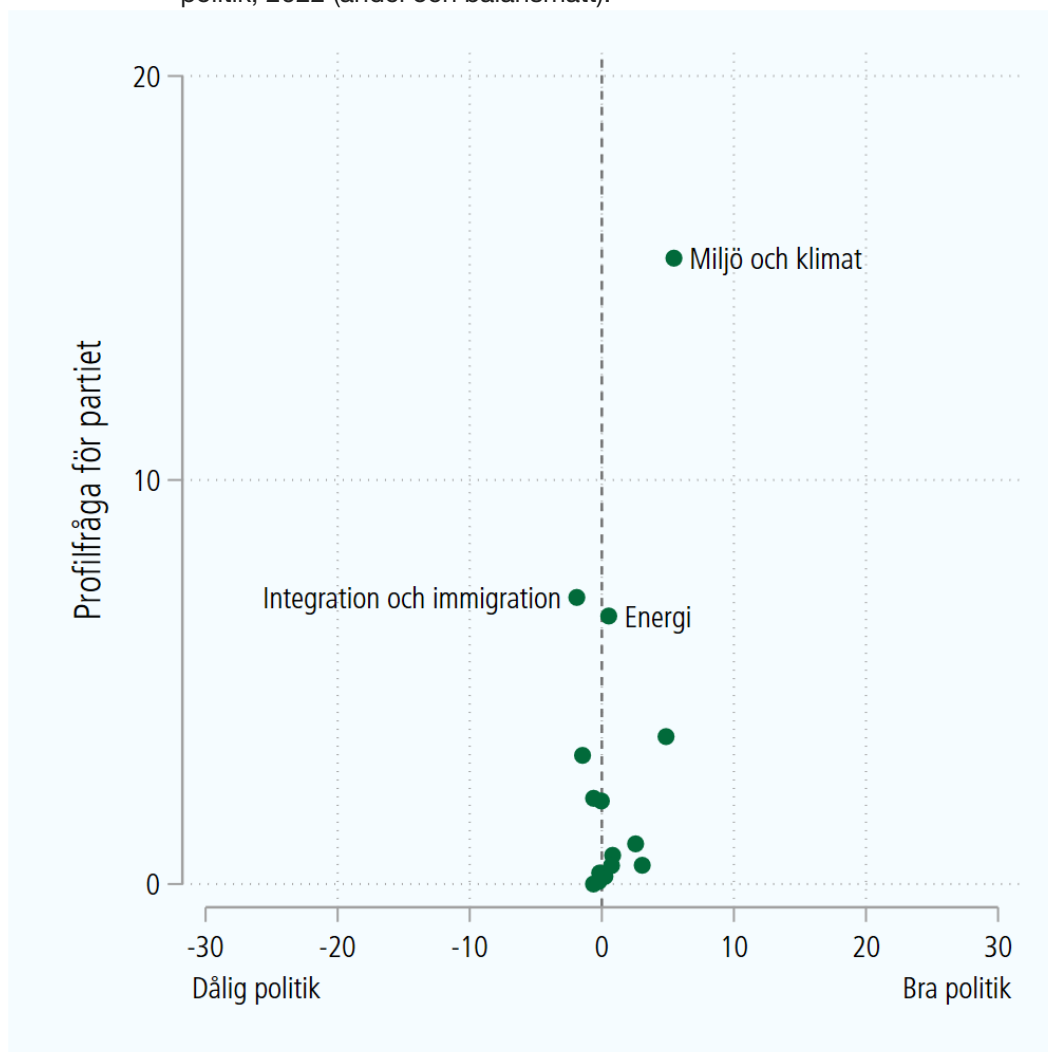

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen lyder 'Vilka partier tycker du har en bra politik och vilka partier tycker du har en dålig politik på följande områden?' följt av ett antal olika områden. n = 3 797 – 7 379 (beroende på område). Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

När vi undersöker de områden som väljarna ansåg Centerpartiet hade en dålig politik står migrationsfrågan högst, där 8 procent av de svenska väljarna svarade ogillande. Vi kan även se att *brottsbekämpning* och *utbildning* ogillades av drygt var tjugonde väljare (5 procent vardera).

Om vi kombinerar uppfattningen om vilka frågor som väljarna ansåg att partiet prioriterade (figur 6), med bedömningen av partiets politik på en rad politikområden (figur 7 och figur 8) kan vi se vilka politikområden som väljarna ansåg var partiets styrkor respektive svagheter. Resultatet blir en sorts utvärdering över hur väl partiet lyckats nå ut med sin politik till väljarna.

Figur 9 Centerpartiets prioriterade frågor och väljarnas uppfattning om partiets politik, 2022 (andel och balansmått).

Kommentar: Valundersökningen 2022. För metodbeskrivning, se kommentarer för figur 6, 7 och 8. $n = 1\,287$. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

I den fråga som Centerpartiet ansågs ha lagt störst tonvikt vid, *miljö och klimat*, ser vi ett positivt balansmått (+6 procentenheter). Partiet lyckades därmed övertyga fler väljare än de avskräckte i den fråga de nått ut med mest. Mindre populära var deras två andra profilfrågor *integration och immigration* samt *energi* där det rådde delade meningar i väljarkåren.

Vilka var partiets väljare?

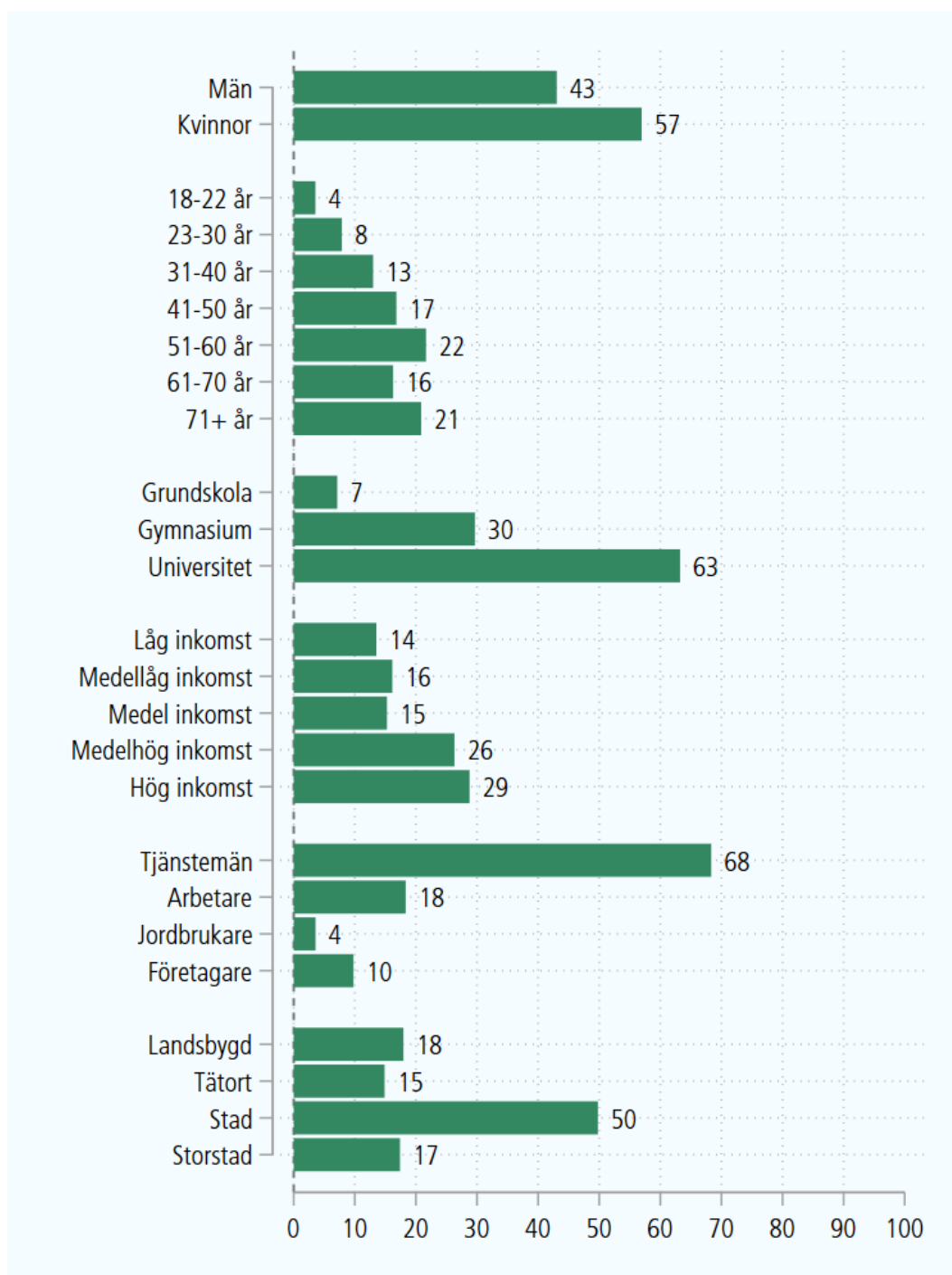
I rapportens fortsättning kommer vi att byta fokus från Centerpartiet som parti till deras väljare. Hur partiets väljarsammansättning såg ut och hur dessa skiljde sig åt från väljare generellt är några av de saker vi kommer att undersöka i rapportens andra del.

Demografiska faktorer

Demografiska faktorer, exempelvis kön, ålder och utbildningsnivå, har inte längre samma förmåga att förklara väljares partival i den utsträckning som de en gång hade (Oscarsson & Holmberg, 2016). Trots det förblir sådana egenskaper ständigt relevanta förklaringsfaktorer för partival. Vi har också kunnat konstatera att en allt större skillnad i röstningsbeteende har uppstått mellan män och kvinnor i Sverige (Ahlbom & Karlsson, 2023; Cederholm Lager & Karlsson, 2024).

Vi kommer att börja med att undersöka hur Centerpartiets demografiska väljarsammansättning såg ut i valet 2022.

Figur 10 Centerpartiets väljare, 2022 – Demografi (procent)

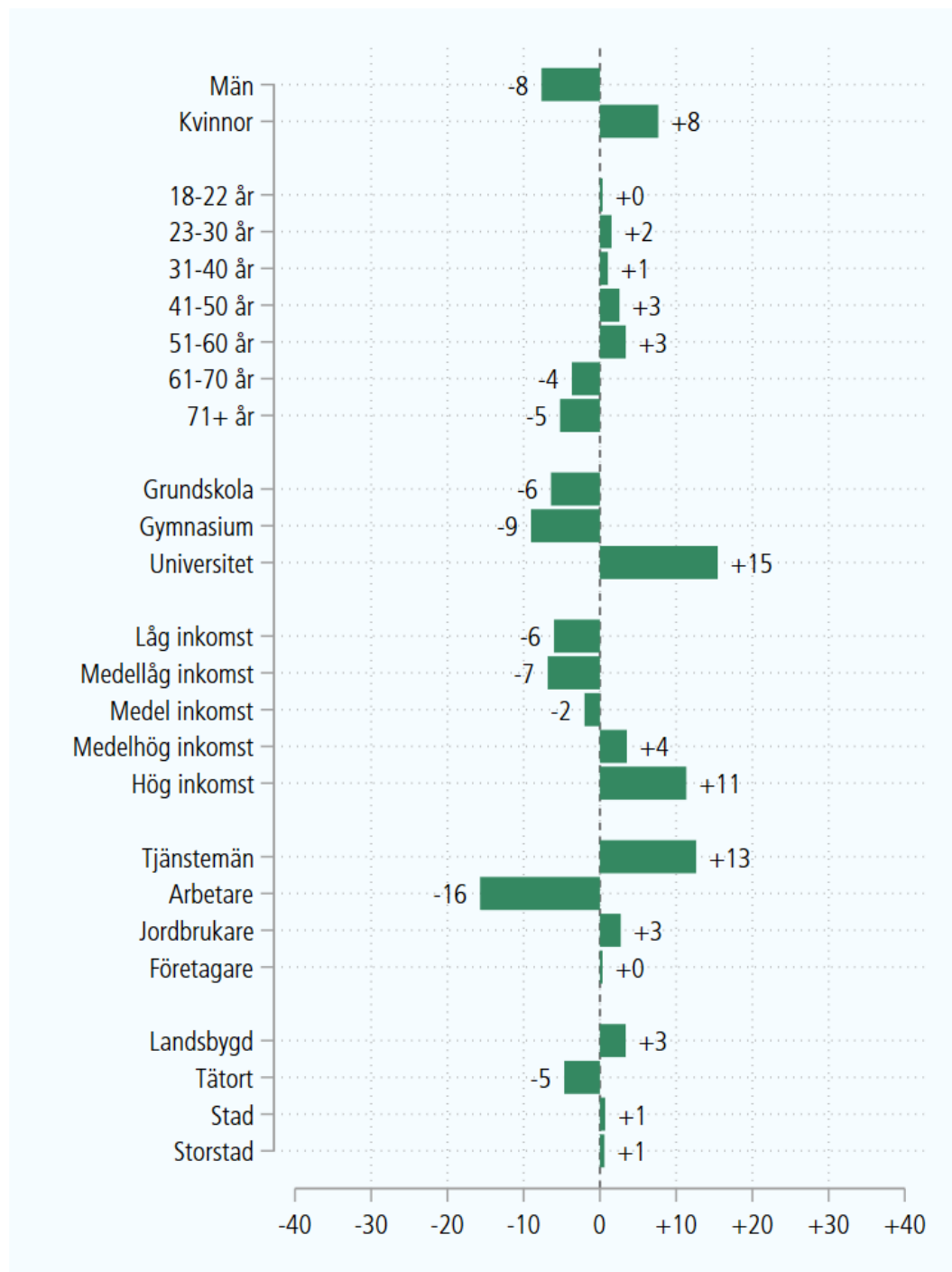

Kommentar: Valundersökningen 2022. Resultaten visar procentandelar av de som röstade på partiet. Utbildning anger högsta avklarade utbildningsnivå. Inkomstgrupperna är baserade på kvintiler. Kategorin *storstad* hänvisar till Stockholm, Göteborg, och Malmö. n = 644 – 762. Uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvärdade.

Figur 10 visar fördelningen av en rad demografiska variabler bland de som röstade på Centerpartiet 2022. En något större andel av Centerpartiets väljare var kvinnor (57 procent). Det tycks också ha varit en något äldre väljargrupp och omkring två av tre (63 procent) hade en universitetsexamen. Centerpartiets väljare hade relativt hög inkomst, lite mer än varannan väljare hade *medelhög* (26 procent) eller *hög* (29 procent) inkomst. Omkring 68 procent hade ett tjänstemannayrke och varannan (50 procent) centerpartistisk väljare bodde i en stad.

För att kunna säga något om huruvida partiets väljare sticker ut eller inte kommer vi i nästa steg att jämföra hur Centerpartiet väljarsammansättning skiljde sig från väljare generellt. För att ta ett konkret exempel visar figur 11 skillnaden i andelen stadsbor bland de som röstade på Centerpartiet jämfört med andelen stadsbor som röstade i valet 2022. Resultatet visar partiets under- eller överrepresentation i varje grupp.

Figur 11 Centerpartiets väljare jämfört med väljarkåren, 2022 – Demografi (procentenheter)

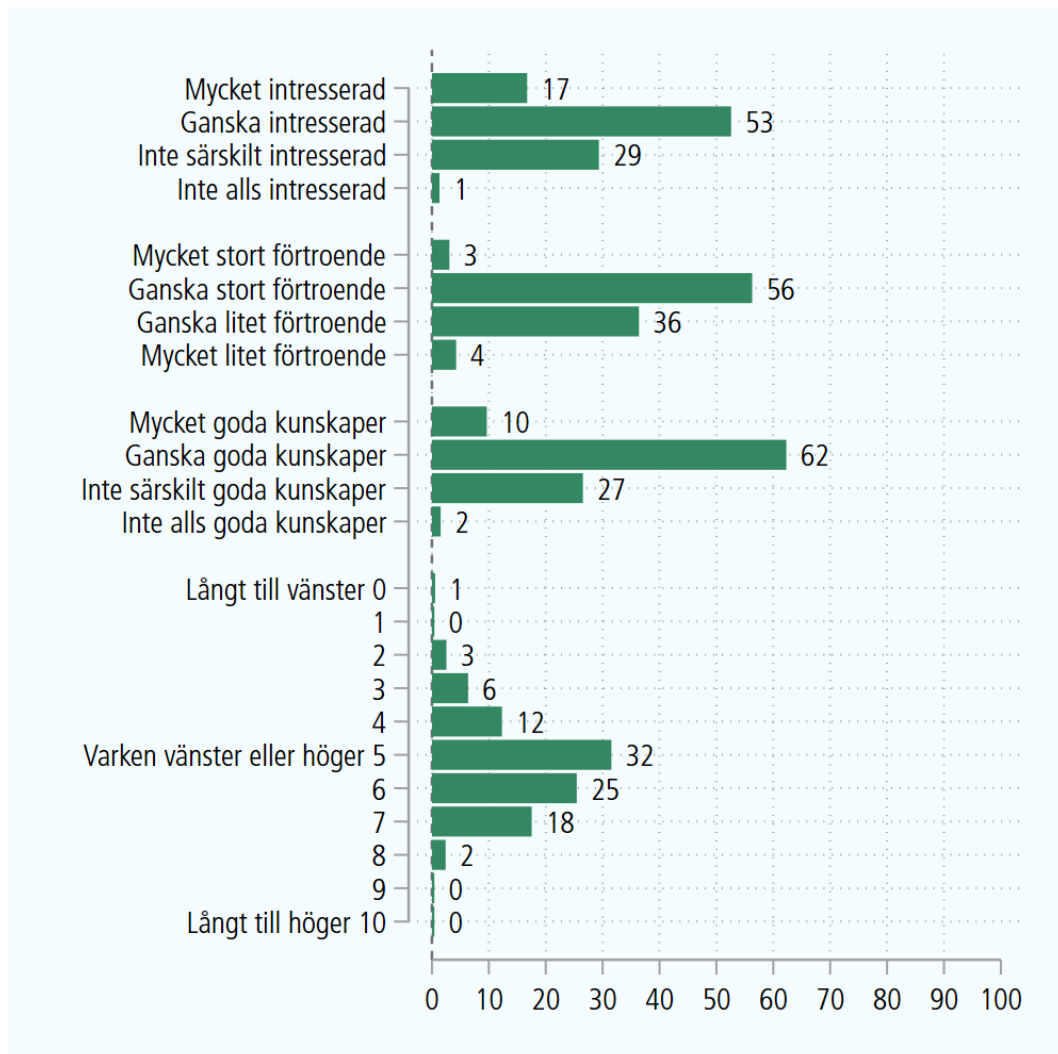
Kommentar: Valundersökningen 2022. Se figur 10 för en beskrivning av variablerna. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdskorrigerade.

Som vi redan såg i figur 10 hade Centerpartiet en överrepresentation av kvinnor (8 procentenheter). Trots att föregående figur antydde en något äldre väljargrupp kan vi konstatera att partiet var något mindre vanliga bland de som var över 60 år. Tydligare skillnad ser vi i utbildning, där andelen centerpartister med universitetsexamen var 15 procentenheter större än snittet i väljarkåren. Även inkomstvariabeln visar tydlig särprägel, där Centerpartiet hade en 11 procentenheters överrepresentation bland de med *hög inkomst*. Den höga andelen tjänstemän står sig i en jämförelse och var 13 procentenheter högre än snittet i väljarkåren. Ännu större var underrepresentationen av arbetare (-16 procentenheter). Den geografiska spridningen var däremot mer representativ, men ett visst underskott av tätortsväljare (-5).

Politiska faktorer

Efter de demografiska faktorerna kommer vi nu att studera hur partiets väljar-sammansättning såg ut vad gäller politiska faktorer som politiskt intresse, förtroende för politiker och politisk kunskap. Vi vet sedan tidigare att intresse och kunskap spelar roll för väljares förmåga att hitta rätt parti (Oscarsson & Rapeli 2018; se även Oscarsson m.fl., 2024, s. 463). Dessutom är ideologisk hemvist, mer specifikt närhet till partier, en av de mest betydelsefulla faktorerna för partival (se Oscarsson m.fl., 2024, s. 215).

Figur 12 Centerpartiets väljare, 2022 – Politiska faktorer (procent)

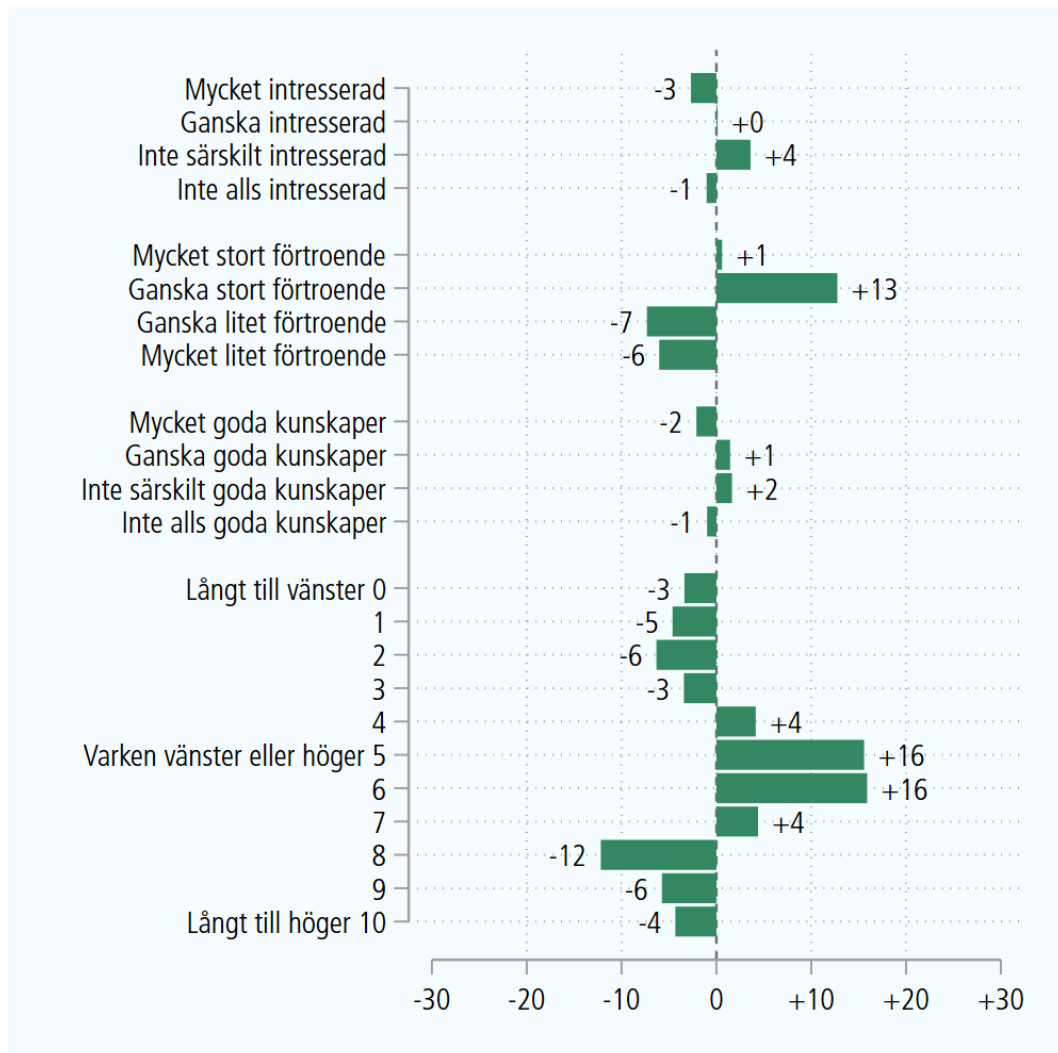

Kommentar: Valundersökningen 2022. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade. Resultaten visar procentandelar av de som röstade på partiet. Respektive frågeformulering lyder: 'Hur intresserad är du i allmänhet av politik?', 'Allmänt sett, hur stort förtroende har du för svenska politiker?', 'Enligt din bedömning, hur goda är dina kunskaper om politik?', och '...var skulle du placera dig själv på [en skala mellan 0 och 10 där 0 står för vänster och 10 står för höger]'. n = 588 – 753. Uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Den centerpartistiska väljarkåren uppgav sig vara intresserad av politik, och lite mer än varannan väljare (53 procent) var *ganska intresserad*. Ungefär lika stor andel centerpartister hade ett *ganska stort* förtroende för politiker. Den självskattade politiska kunskapen var hög, nästan två av tre (62 procent) uppgav sig ha *ganska goda kunskaper*. När det kommer till att placera sig själv ideologiskt valde den största gruppen (32 procent) att placera sig i mitten av vänster-högerskalan. Det var även vanligt att placera sig själv något till höger om mitten. Med andra ord placerade sig partiets väljare sig själva något mer till höger än vad väljarkåren placerade partiet (se figur 4).

Härnäst kommer vi att titta på hur Centerpartiet politiska egenskaper såg ut jämfört med väljarkåren som helhet.

Figur 13 Centerpartiets väljare jämfört med väljarkåren, 2022 – Politiska faktorer (procentenheter)

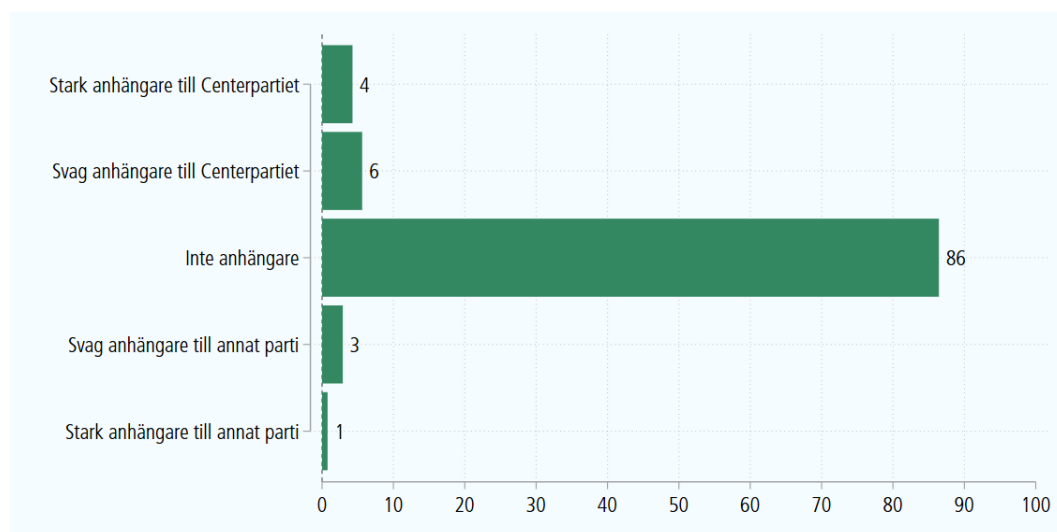
Kommentar: Valundersökningen 2022. För metodbeskrivning, se kommentar till figur 12. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade. Politisk kunskap är i detta sammanhang en självskattad bedömning.

Både det politiska intresset och de självskattade politiska kunskaperna bland de centerpartistiska väljarna var i linje med nivåerna i den svenska väljarkåren. Däremot var partiets väljare en grupp med betydligt högre förtroende för politiker, där andelen med *ganska stort förtroende* var 13 procentenheter större än snittet. Sett till den ideologiska självplaceringen är det återigen tydligt att Centerpartiet var ett mittenparti, där partiet lockade särskilt många från mitten av vänster-högerskalan.

Partianhängarskap

Övertygade partianhängare som i val efter val stödjer sitt parti genom att rösta på det är förstås något av en dröm för alla partier. Att ha stora grupper av lojala väljare skapar stabilitet och förutsägbarhet som möjliggör att fokusera på långsiktig ideologiutveckling och opinionsbildning. Anhängare kan också hjälpa till att sprida och förankra partiets budskap och användas som en tillgång i valrörelser. Samtidigt ser vi en tydligt nedåtgående trend i väljarnas partianhängarskap. 2002 ansåg sig 41 procent tillhöra något parti, år 2022 var det 27 procent (Oscarsson m.fl. 2024, s. 329). Vi ska nu titta närmare på just partianhängarskap bland de som röstade på Centerpartiet i valet 2022.

Figur 14 Partianhängarskap bland Centerpartiets väljare, 2022 (procent)

Kommentar: Valundersökningen 2022. Resultaten är baserade på flera frågor: 'Brukar du själv betrakta dig som anhängare av något parti?' (ja/nej), 'Vilket parti tycker du bäst om?', samt 'Hör du till de starkt övertygade anhängarna av ditt parti?' (ja/nej). n = 516. Uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Figur 14 visar partianhängarskap bland de som röstade på Centerpartiet i riksdagsvalet 2022. Hela 86 procent uppgav sig inte vara anhängare till något parti alls. Givet den låga nivån av anhängarskap generellt är inte denna siffra förvånande. Var tionde av Centerpartiets väljare (10 procent) såg sig själva som anhängare av partiet, varav 4 procent uppgav starkt partianhängarskap. Ser vi till figurens nedre del är det omkring 4 procent som röstade på Centerpartiet som egentligen identifierade sig med ett annat parti.

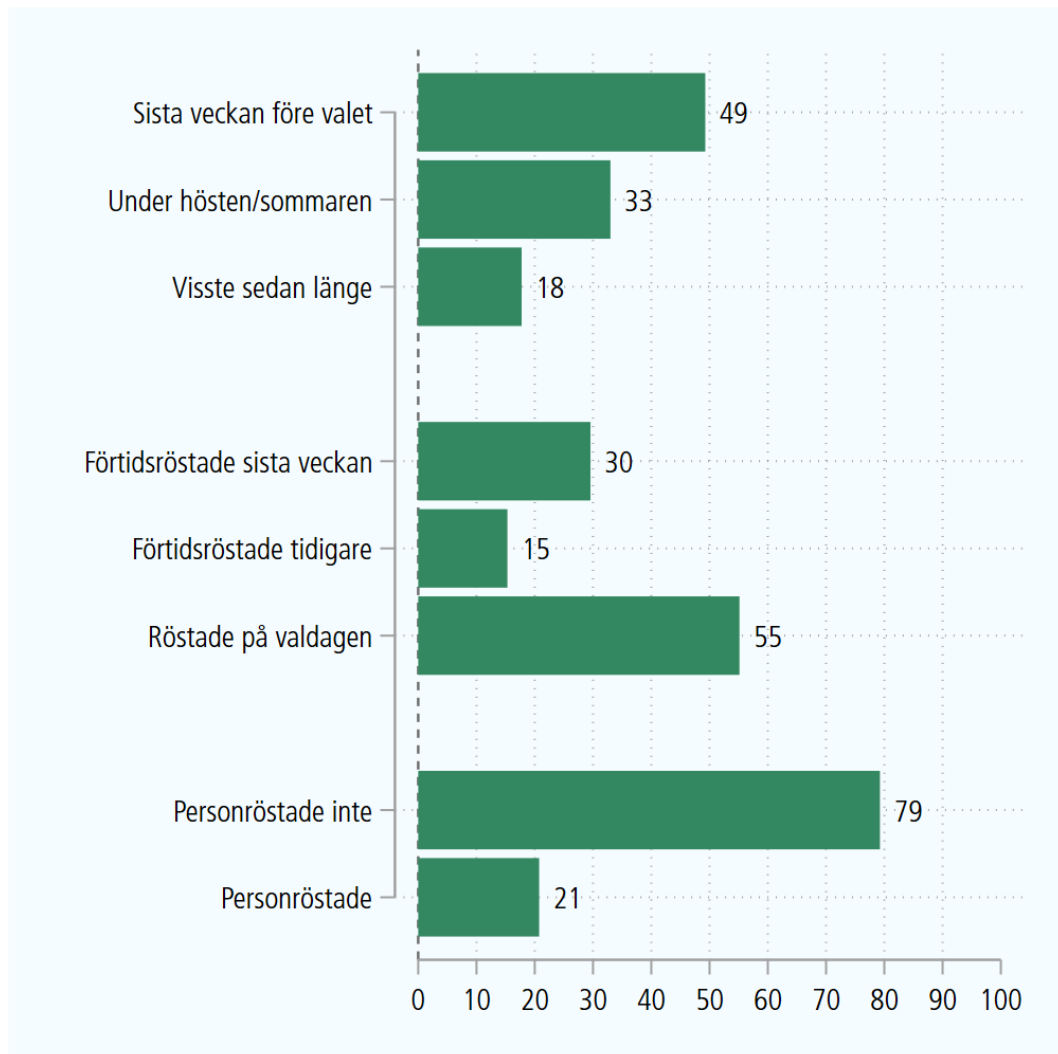
Hur röstade partiets väljare?

I rapportens tredje del kommer vi att fortsätta att undersöka Centerpartiets väljare, men nu i relation till valet. Frågor som vi kommer att besvara är när beslutet att rösta på Centerpartiet fattades, när rösten lades och vilka skälen var till att man valde att rösta på partiet.

Röstningsagerande

Vi kommer att börja med att undersöka hur Centerpartiets väljare agerade i samband med röstningsbeslutet. Den ökade väljarrörligheten är en av de viktigaste och mest välkända resultaten från forskningen om svenskt väljarbeteende. Var tredje väljare byter parti från ett val till ett annat idag (Oscarsson m.fl. 2024, s. 308), och hälften av dessa bestämmer sig innan valsommaren drar i gång (ibid, s. 367). Följande redovisning visar hur Centerpartiets väljare agerade i samband med valet 2022.

Figur 15 Centerpartiets väljare – Röstningsagerande, 2022 (andel)

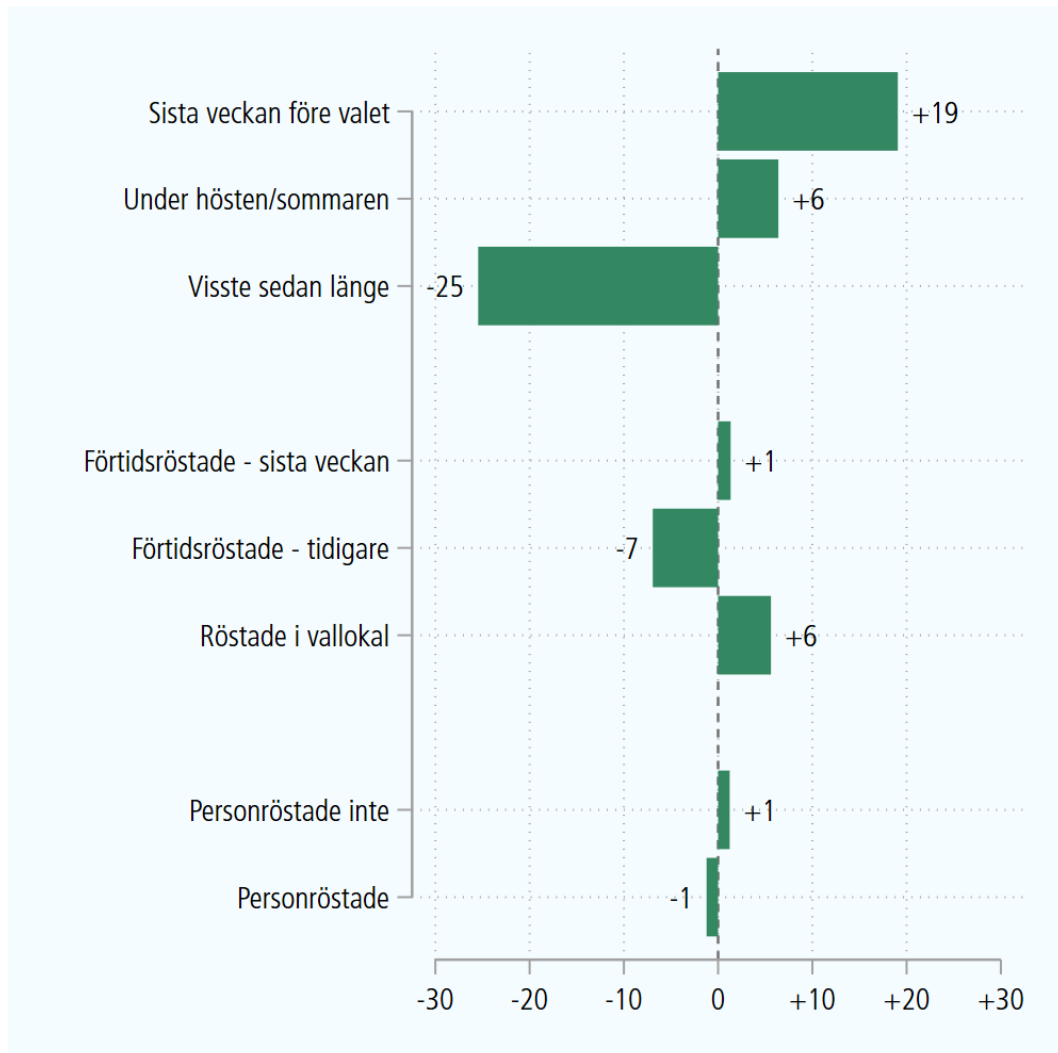
Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringarna lyder: 'När bestämde du dig för vilket parti du skulle rösta på i årets riksdagsval?', 'Förtidsröstade du i årets riksdagsval? Om du förtidsröstade gjorde du det under sista veckan före valet eller förtidsröstade du tidigare under valrörelsen?', och 'Utnyttjade du möjligheten att personrösta i riksdagsvalet?'. n = 477 – 479. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Omkring varannan (49 procent) av Centerpartiets väljare bestämde sig under sista veckan innan valdagen. Enbart 18 procent uppgav att de visste sedan länge att de skulle

rösta på Centerpartiet. Omkring hälften (55 procent) röstade i vallokal på valdagen. Fyra av fem (79 procent) uppgav att de inte personröstade.

Härnäst kommer vi att undersöka om Centerpartiets väljare betedde sig annorlunda än väljare generellt i samband med röstningsbeslutet.

Figur 16 Centerpartiets väljare jämfört med väljarkåren – Röstningsagerande, 2022 (procentenheter)

Kommentar: Valundersökningen 2022. För frågeformuleringar, se föregående figurkommentar. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Resultaten i figur 16 visar att en betydligt lägre andel (-25 procentenheter) av Centerpartiets väljare hade bestämt sig sedan länge jämfört med snittet i den svenska väljarkåren. Istället var partiet överrepresenterade i gruppen som bestämde sig veckan innan valet (+19 procentenheter). Även om de flesta centerpartistiska väljare inte personröstade (se figur 15) var detta ett beteende i linje med väljarkåren i stort.

Skäl för partival

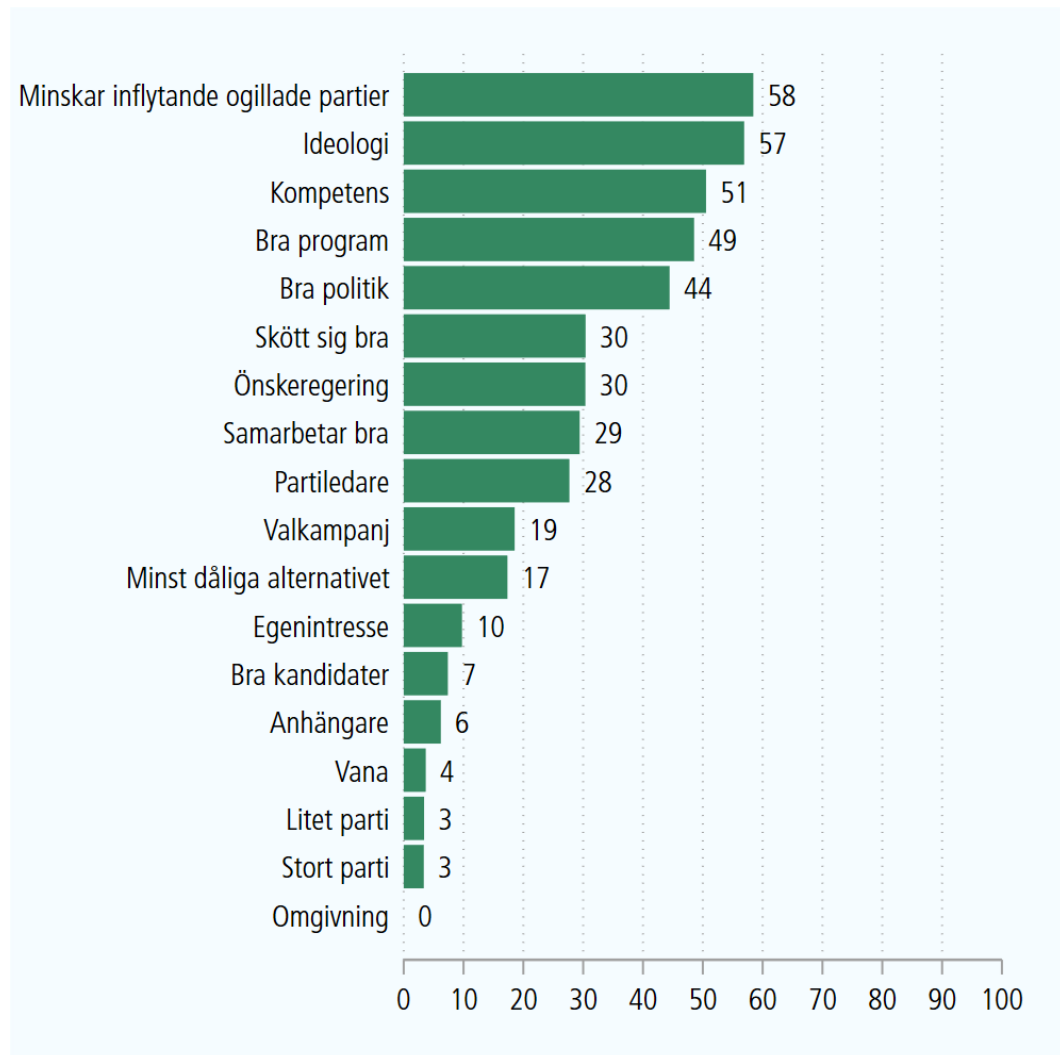
Varför en väljare röstar på ett särskilt parti handlar oftast om att det är det partiet som bedöms ha den bästa politiken och förslagen. Men skälen bakom ett partival kan vara många (Oscarsson & Oscarsson, 2019). Ens val behöver inte enbart basera sig på innehållet i politiken, utan kan också utgå från "kvaliteten" på företrädare som ska föra

fram denna politik. När partiers politik är svåra att skilja från varandra kan egenskaper som kompetens, trovärdighet, eller skötsamhet hos företrädarna bli allt viktigare faktorer i väljarnas kalkyler (se Leiter m.fl. 2019 för en kort översikt).

I samband med valet 2022 var det framför allt fyra skäl för partival som dominerade bland väljarna; att partiet hade en *bra ideologi*, ett *bra program* för framtiden, *bra politik* inom viktiga områden, samt *kompetenta företrädare* (Bäckstedt, 2023). Dessa skäl ansåg varannan väljare ha varit ett av deras allra viktigaste skäl när de lade sin röst.

Vi ska nedan undersöka närmare skälen bakom de centerpartistiska väljarnas val 2022.

Figur 17 Skäl till partival bland Centerpartiets väljare, 2022 (andel)

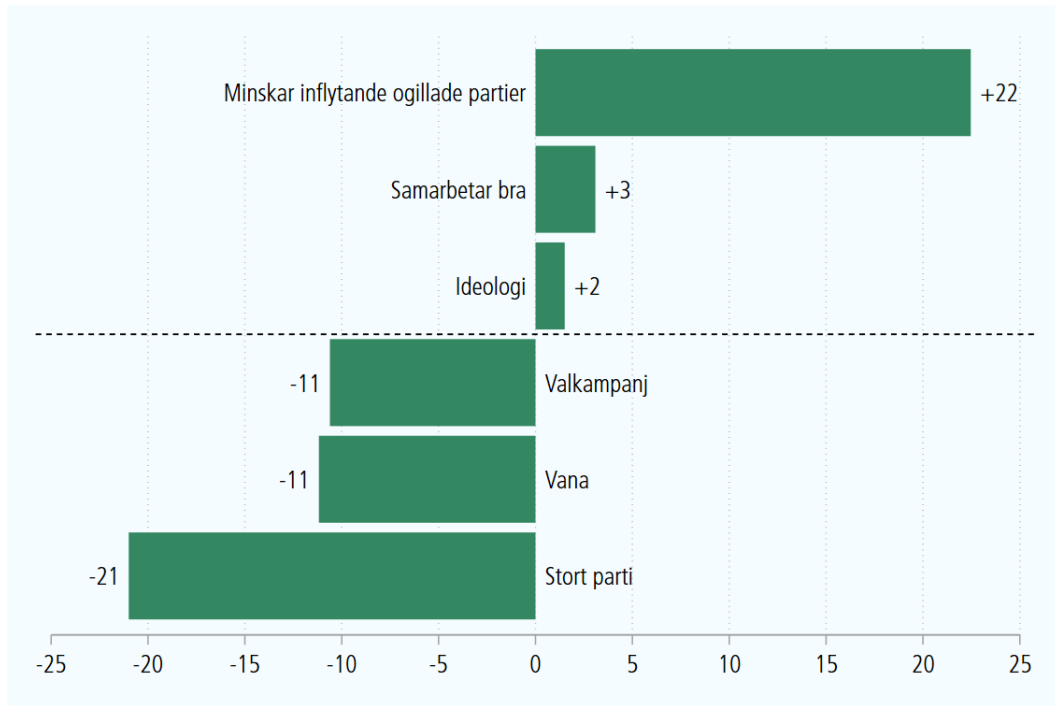
Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen var 'Hur viktiga var följande skäl för ditt val av parti?' med svarsalternativen 'Ett av de absolut viktigaste skälen', 'Ganska viktigt skäl', 'Inte särskilt viktigt skäl' samt 'Inte alls viktigt skäl'. I tabellen presenteras andelen som svarade 'Ett av de absolut viktigaste skälen'. n = 120 – 278. Uppgifter om valdeltagande är röstlängdvaliderade.

Högst upp på listan av skäl att rösta på Centerpartiet finner vi *minskar inflytande för ogillade partier*, som en majoritet (58 procent) av dessa väljare angav som ett av de absolut viktigaste skälen. Även *ideologi* var bland de vanligast förekommande skälen (57 procent). Omkring varannan centerpartist uppgav *kompetens* (51 procent) såväl som *bra program* (49 procent) som viktiga skäl. Däremot var det väldigt få som röstade på partiet med hänvisning till att de såg sig som *anhängare* (6), av *vana* (4), att det var ett *litet parti* (3), *stort parti* (3) eller påverkad av sin omgivning (7) som viktiga skäl.

I stora drag tycks den centerpartistiska väljarbasen vara motiverat av både innehållet i politiken, såväl som företrädarna för det. Även strategiska skäl i syfte att minska inflytande för ogillade partier var viktigt.

De vanligaste skälen att rösta på ett parti kan vara viktigt att studera för att förstå väljarnas motivation. Dessa skäl kan dock vara samma för alla partiers väljare, och säger därmed inte något om partiets väljares särprägel. Figur 18 redovisar de skäl som var mest över- samt underrepresenterade bland Centerpartiets väljare.

Figur 18 Skäl till partival bland Centerpartiets väljare jämfört med väljare generellt, 2022 (procentenheter)

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen var 'Hur viktiga var följande skäl för ditt val av parti?' med svarsalternativen 'Ett av de absolut viktigaste skälen', 'Ganska viktigt skäl', 'Inte särskilt viktigt skäl' samt 'Inte alls viktigt skäl'. I tabellen presenteras andelen som svarade 'Ett av de absolut viktigaste skälen' bland Centerpartiets väljare jämfört med andelen som svarade 'Ett av de absolut viktigaste skälen' bland väljare generellt. n = 120 – 278. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

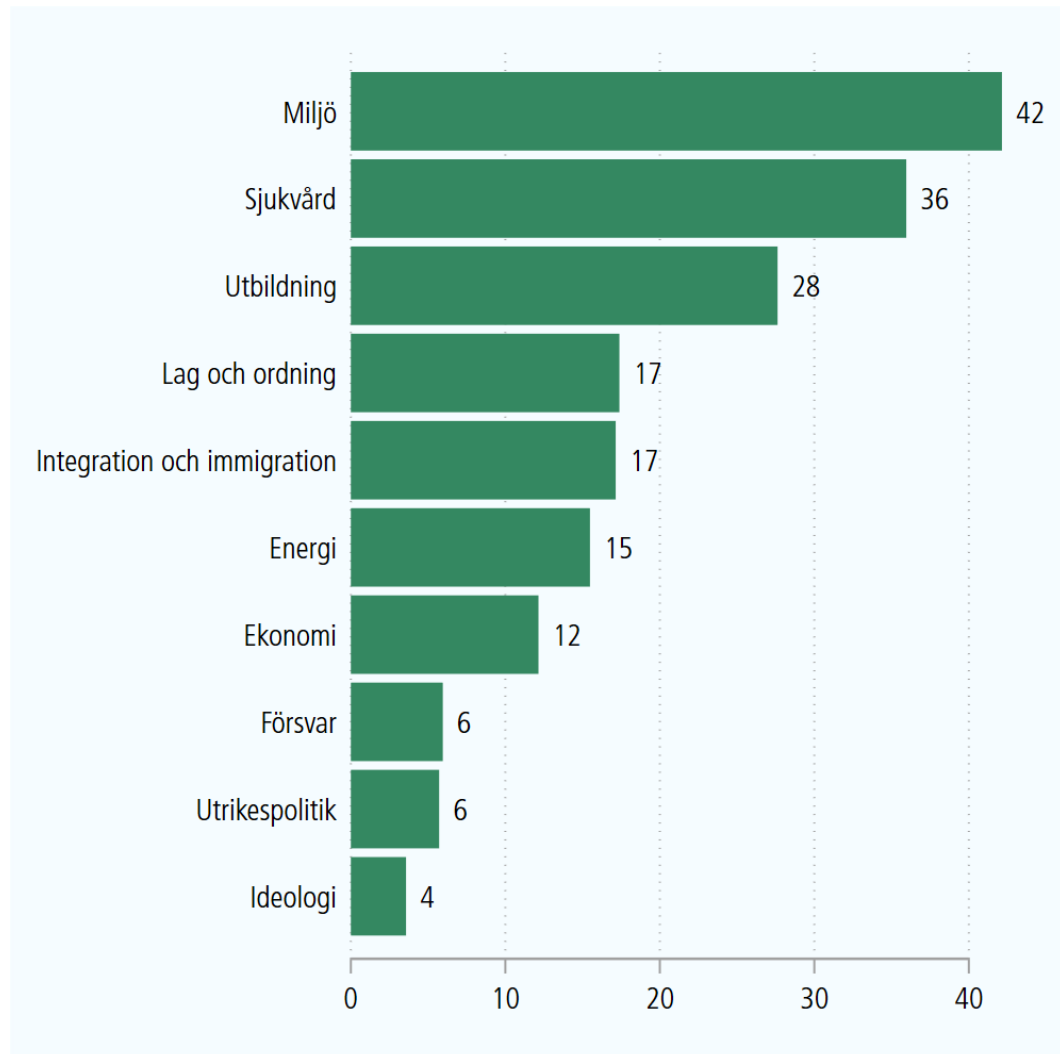
Vid en jämförelse med hela väljarkåren ser vi återigen det strategiska skälet *minskar inflytande för ogillade partier*, där andelen som angav skälet som särskilt viktigt bland Centerpartiets väljare var 22 procentenheter större än snittet i den röstande befolkningen. Andra särskilt mer vanligt förekommande skäl var *samarbetar bra* (+3 procentenheter), samt *ideologi* (+2 procentenheter), men här var skillnaderna mot väljarkåren för små för att dra några säkra slutsatser.

I den undre halvan av figur 18 ser vi särskilt ovanliga skäl bland Centerns väljare. Det var ett tydligt underskott (21 procentenheter) av väljare som uppgav *stort parti* som viktigt skäl. Det var även ovanligt att ange *vana* såväl som *valkampanj* som viktigt skäl (-11 procentenheter vardera).

Viktig fråga för partival

Vilka frågor som ansetts viktiga för partivalet har studerats i samband med varje val sedan 1979. Under de senaste valrörelserna har sjukvård varit den allra viktigaste frågan. Så var även fallet valet 2022. Andra frågor som väljarna ansåg var viktiga för sitt partival i valet 2022 var brottsbekämpning, invandring/flyktingar, utbildning samt miljö (Oscarsson m.fl., 2024, s. 231). Vi ska nu undersöka vilka specifika *politiska frågor* som Centerpartiets väljare ansåg var viktiga för deras partival.

Figur 19 Viktig fråga för partival 2022 (andel av Centerpartiets väljare)

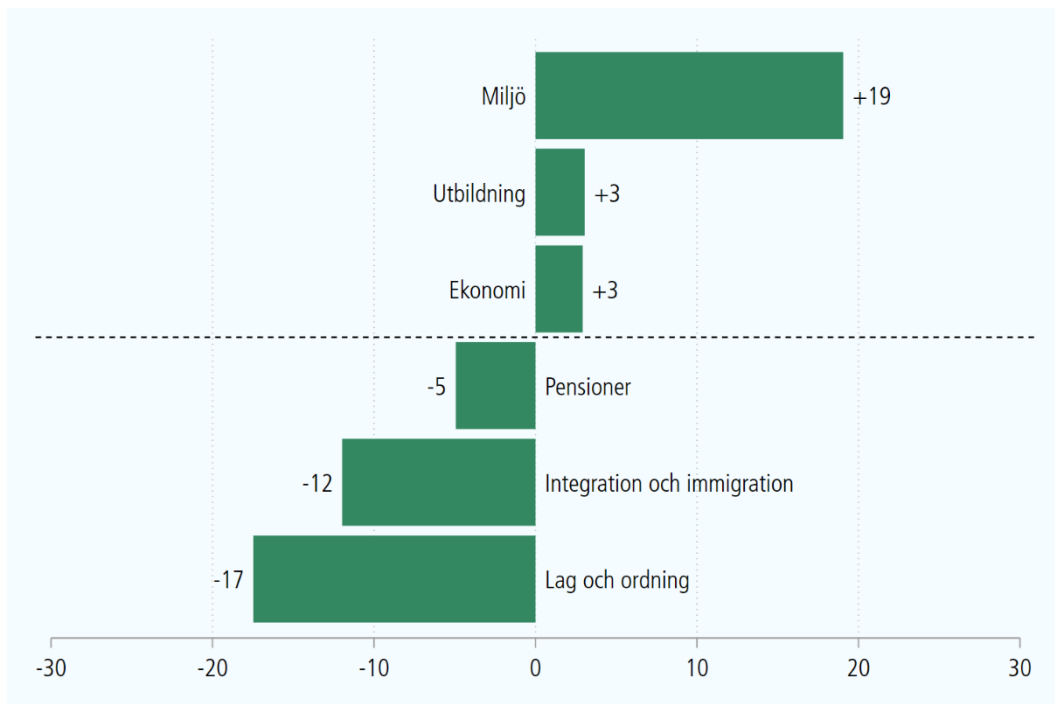

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen lyder 'Är det någon eller några frågor som är viktiga för dig när det gäller vilket parti du tänker rösta på i riksdagsvalet den 9 september? Vilken eller vilka frågor är det? Ange högst tre frågor'. Svarkategorierna är baserade på fritextsvar. n = 420. Uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade. I grafen inkluderas endast de tio vanligast förekommande politikområdena. För en komplett lista se appendix.

Den viktigaste frågan för Centerpartiets väljare var *miljöfrågan* som nämndes av närmare 42 procent av partiets väljare. Näst vanligast var *sjukvård*, omnämnd av omkring var tredje centerpartist (36 procent). Även *utbildning* låg högt upp på listan av viktiga frågor (28 procent).

Det här var också frågor som stod högt på dagordningen för den svenska väljarkåren i valet 2022. För att få en uppfattning om i vilken grad Centerpartiets väljare stack ut eller inte ska vi än en gång jämföra dem med väljarkåren som helhet.

Figur 20 Viktig fråga för partival jämfört med väljare generellt 2022 (andel av väljarna)

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen lyder 'Är det någon eller några frågor som är viktiga för dig när det gäller vilket parti du tänker rösta på i riksdagsvalet den 9 september? Vilken eller vilka frågor är det? Ange högst tre frågor'. n = 333. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade. I figuren är de tre frågor med störst positiv respektive störst negativ differens inkluderade. För en komplett lista se appendix.

Figur 20 visar de sakfrågeområden med störst över- och underrepresentation när vi jämför de centerpartistiska väljarna med hela kåren. Vi kan konstatera att partiet tydligt lockade de som ansåg att *miljö* var särskilt viktigt, 19 procentenheters skillnad. Även vad gäller *utbildning*, och *ekonomi* så ser vi en viss överrepresentation, men enbart med 3 procentenheter vardera.

Trots att *integration och immigration* var en av de frågor som den svenska väljarkåren associerade Centerpartiet med under valet 2022 (se figur 6) var frågan inte ett viktigt skäl för partival för partiets väljare jämfört med genomsnittet i väljarkåren (-12 procentenheter). Även *lag och ordning* var mindre vanligt förekommande svar bland Centerpartiets väljare än i väljarkåren som helhet.

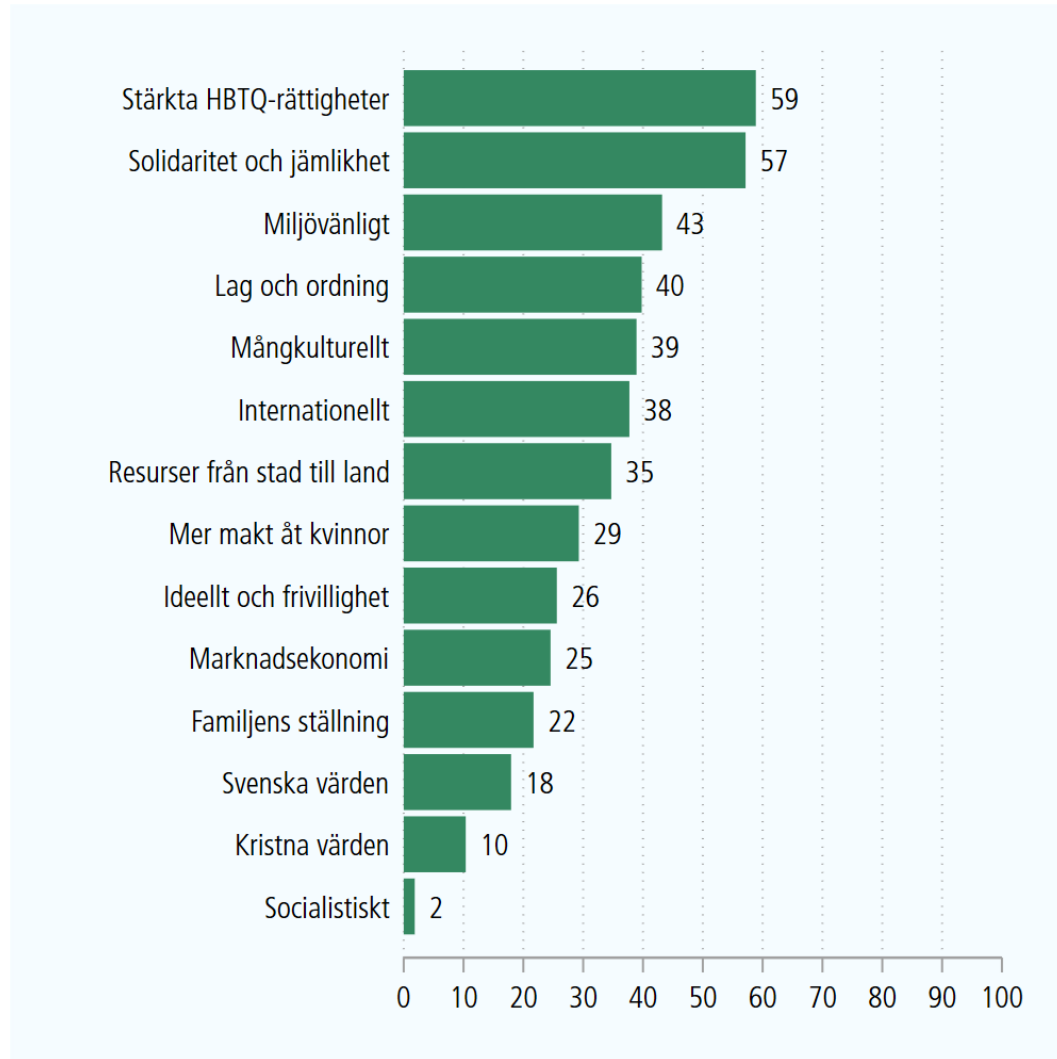
Vad tyckte partiets väljare?

Efter att ha undersökt hur partiets väljare agerade och resonerade i samband med valet av parti kommer vi i rapportens avslutande del att studera vilka framtida samhällen man önskade se samt hur man ställde sig till en rad politiska förslag.

Framtida samhälle

Vilka värderingar, här uttryckt i framtida samhällsinriktningar, hade de centerpartistiska väljarna?

Figur 21 Framtida samhälle, 2022 (andel av partiets väljare)

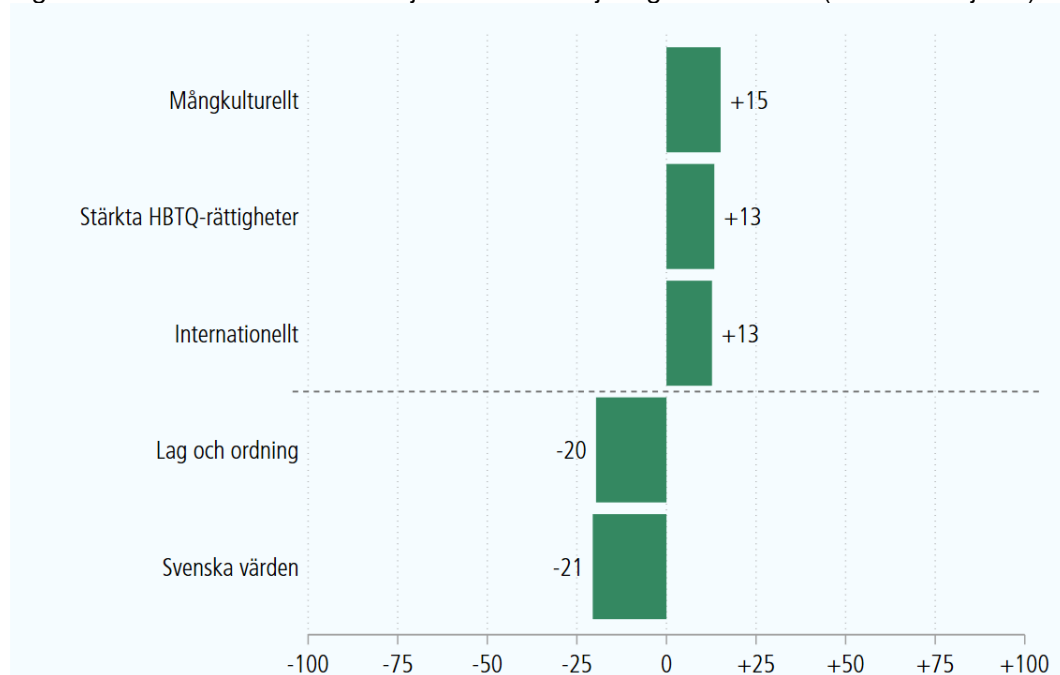

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen lyder 'Nedan finns en lista med förslag på olika slags samhällen som en del människor anser att vi bör satsa på i framtiden i Sverige. Vad anser du om de olika förslagen?' med svarsalternativ från 0 'Mycket dåligt förslag' till 10 'Mycket bra förslag'. I figuren inkluderas andelen som svarat 7–10. n = 147 – 558. Uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvärdade. För fullständiga beskrivningar av de framtida samhällena, se tabell A13 i appendix.

Det framtida samhälle som Centerpartiets väljare framför allt önskade var präglad av *stärkta HBTQ-rättigheter* (59 procent) samt mer *solidaritet och jämlikhet* (57 procent). Omkring fyra av tio (43 procent) ställde sig även positivt till ett mer *miljövänligt* samhälle. Däremot var ett samhälle med mer *svenska* och *kristna värden* (18 respektive 10 procent) mindre populära samhällsriktningar. Klart minst stöd finner vi för ett mer *socialistiskt* samhälle (2 procent).

För att undersöka ett partis väljares särprägel behöver vi dock ställa dessa svar i relation till väljarna generellt. Figur 22 visar de fem största skillnaderna mellan Centerpartiets väljare jämfört med väljarkåren som helhet.

Figur 22 Framtida samhälle jämfört med väljare generellt 2022 (andel av väljarna)

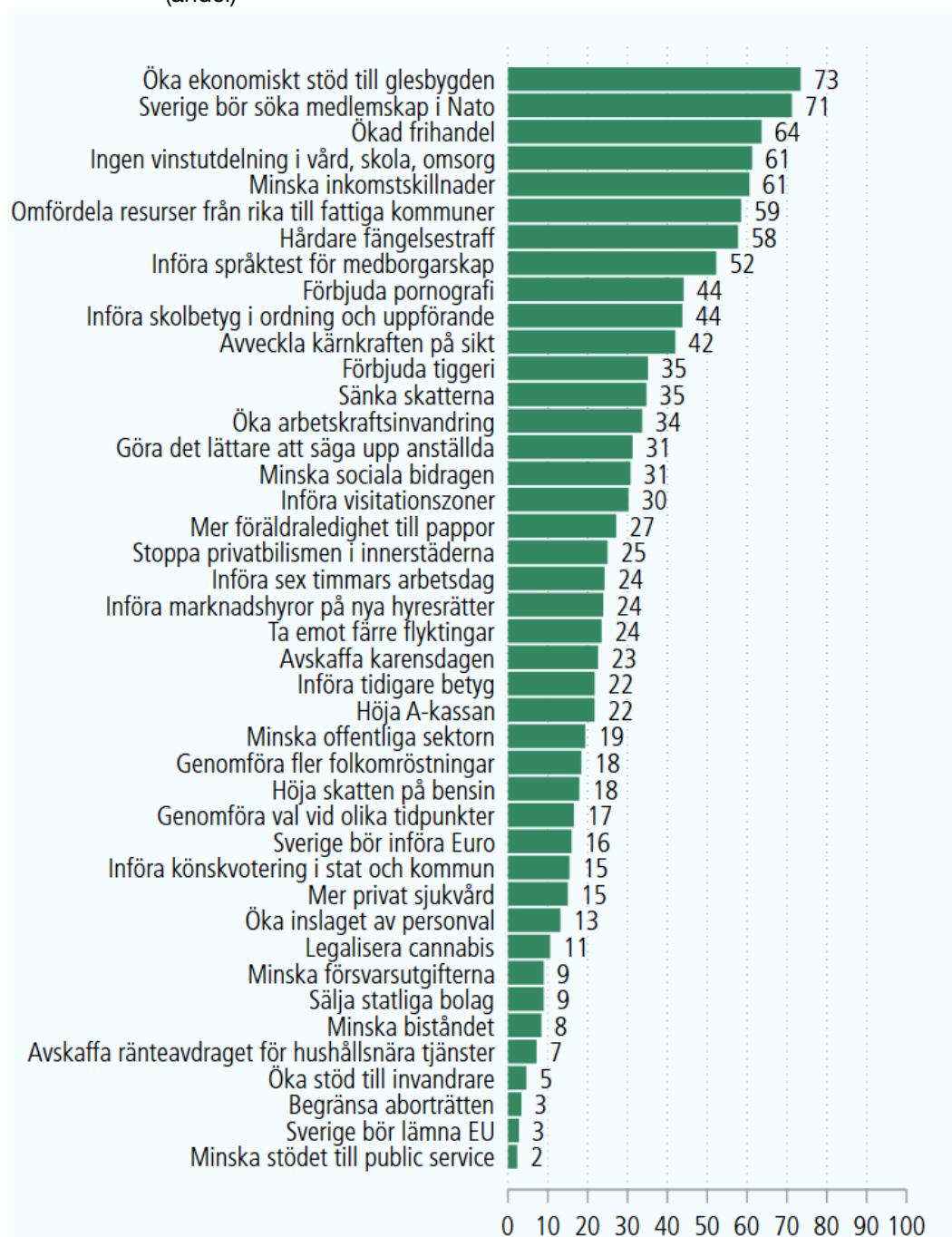
Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen lyder 'Nedan finns en lista med förslag på olika slags samhällen som en del människor anser att vi bör satsa på i framtiden i Sverige. Vad anser du om de olika förslagen?' med svarsalternativ från 0 'Mycket dåligt förslag' till 10 'Mycket bra förslag'. I figuren inkluderas andelen som svarat 7–10. n = 147 – 558. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade. För fullständiga beskrivningar av de framtida samhällena, se tabell A13 i appendix.

Centerpartiet väljare särskiljer sig mest i den relativt låga andel som vill se ett samhälle präglad mer av *svenska värden* (-21 procentenheter). Även skillnaden i andelen som ville se mer *lag och ordning* är ungefär lika stor (-20). Däremot var samhällsriktningar som mer *mångkulturellt* (+15), *stärkta HBTQ-rättigheter* (+13) samt mer *internationellt* (+13) särskilt omtyckta av partiets väljare.

Politiska sakfrågeåsikter

Att fatta beslut om vilket parti man ska rösta på baserat på hur väl partiets åsikter i politiska frågor överensstämmer med de egna åsikterna uppfattas ofta som något normativt positivt (Oscarsson & Holmberg, 2016). Det är också kanske det tydligaste sättet som politik förkroppsligas och känns av. Avslutningsvis kommer vi därför att undersöka vad partiets väljare ansåg om en lång rad politiska förslag och hur partiets väljare skiljde sig från väljare generellt.

Figur 23 Centerpartiets väljares inställning till ett antal politiska sakfrågor, 2022 (andel)

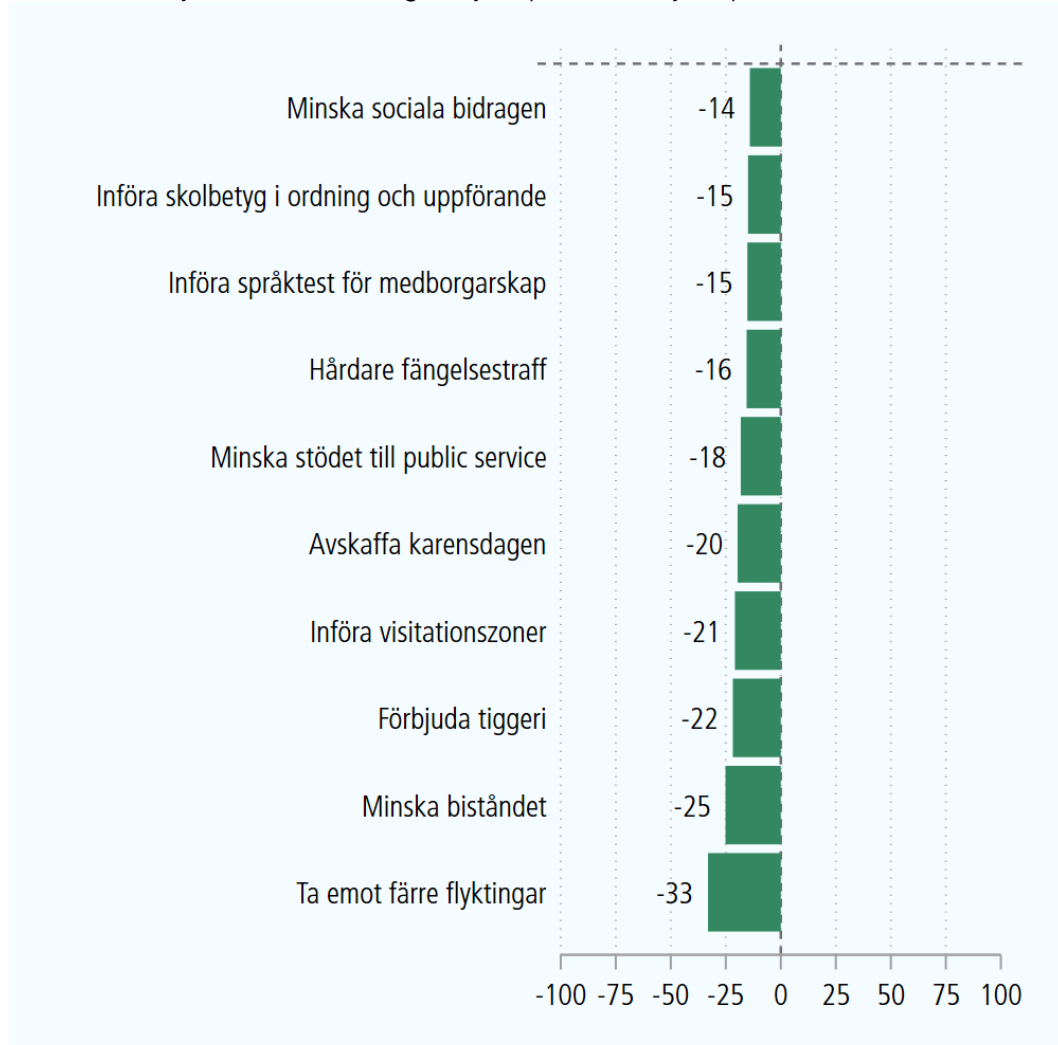
Kommentar: Frågeformuleringen var 'Vilken är din åsikt om följande förslag?' med svarsalternativen 'Mycket bra förslag', 'Ganska bra förslag', 'Varken bra eller dåligt förslag', 'Ganska dåligt förslag' samt 'Mycket dåligt förslag'. I tabellen presenteras andelen som svarat 'Ganska bra förslag' eller 'Mycket bra förslag'. n = 128 – 714 (beroende på sakfråga). Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade. För fullständiga formuleringar av de politiska förslagen, se appendix.

Det mest populära förslaget bland Centerpartiets väljare var förslaget att *öka ekonomiskt stöd till glesbygden* som hela 73 procent ställde sig positiva till. Förslag som *ökad frihandel* (64 procent), *ingen vinstutdelning i vård, skola, och omsorg* (61) samt *minska inkomstskillnader* (61) var också populära bland Centerpartiets väljare.

Bland de mindre omtyckta förslagen ser vi *avskaffa ränteavdrag för hushållsnära tjänster* (7 procent), *öka stödet till invandrare* (5), *begränsa aborträtten* (3), *Sverige bör lämna EU* (3) samt *minska stödet till public service* (2).

Vi ska göra en sista jämförande analys där vi, precis som tidigare, kommer att titta närmare på de punkter där Centerpartiets väljare tydligast särskiljde sig från väljarna generellt.

Figur 24 Centerpartiets väljares inställning till ett antal politiska sakfrågor 2022, jämfört med samtliga väljare (andel av väljarna)

Kommentar: Valundersökningen 2022. För frågeformuleringar, se föregående figurkommentar. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Figur 24 visar de 10 sakfrågor i vilka Centerpartiet stack ut mest jämfört med väljarkåren som helhet. Jämfört med genomsnittet i väljarkåren fanns det ingen fråga där de centerpartistiska väljarna var mer positivt inställda. Den främsta skillnaden ser vi i det särskilt låga stödet för förslaget att *ta emot färre flyktingar*, där andelen centerpartister som ställde sig positiva till förslaget var 33 procentenheter färre än snittet i väljarkåren. Det finns också ett särskilt lågt stöd för förslagen att *minska biståndet* (-25 procentenheter), *förbjuda tiggeri* (-22), *införa visitationszoner* (-21) och *avskaffa karensdagen* (-20)..

Sammanfattning

I riksdagsvalet 2022 fick Centerpartiet 6,71 procent av svenska folkets röster, en minskning jämfört med valet 2018. Det var ett parti som uppbådade en ljummen känsla i den svenska väljarkåren, där de flesta varken ställde sig gillande eller ogillande till partiet, även om något fler ställde sig ogillande. Ännu tydligare var detta i bedömningen av Annie Lööf, där lika stora delar ställer sig gillande som ogillande till partiledaren.

Enligt den svenska väljarkåren intog partiet klart och tydligt en mittenposition på vänster-högerskalan. I frågan om flyktingmottagandet betraktades Centerpartiet vara av det mer generösa slaget, men det rådde ingen tydlig konsensus i hur generösa väljarkåren tycker att partiet är.

När vi efter valet 2022 frågade de svenska väljarna vad de uppfattade att partierna lade särskild tonvikt vid var bilden av Centerpartiet något vag. Den fråga som flest väljare associerade partiet med var miljöfrågan, men det var enbart omkring var sjätte väljare som ansåg det. Däremot lyckades partiet vinna mer stöd än motstånd i den svenska väljarkåren för denna profilfråga.

Centerpartiet hade en viss överrepresentation bland kvinnor och en viss underrepresentation bland män. Jämfört med den svenska väljarkåren var det en något yngre grupp. Främst stack de ut med sin höga utbildningsnivå och inkomst. De var tydligt överrepresenterade bland personer med tjänstemannayrken och underrepresenterade bland personer med arbetaryrken. Vidare har vi kunnat konstatera att de var en grupp med något mer förtroende för politiker, samt att de tydligt placerade sig i mitten på vänster-högerskalan.

När vi analyserar centerpartisternas röstningsbeteende i valet 2022 framgår det att nästan varannan bestämde sig under sista veckan och detta är något som också sticker ut vid en jämförelse med väljarkåren som helhet. När vi i nästa steg analyserar skälen bakom partiets röster är det största och mest unika skälet att en röst på Centerpartiet *minskar inflytande för ogillade partier*. Tillsammans med de sena besluten målas en bild av strategisk röstning upp i den Centerpartistiska väljarbasen. Men det är också en grupp som tycks ha motiverats av sakinnehållet i partiets politik, såväl som dess företrädare.

Detta sakinnehåll tycks främst ha kretsat kring *miljöfrågan* som var den fråga flest av Centerns väljare angav som särskilt viktig kring valet 2022; också ett skäl som stack ut som särskilt viktigt vid en jämförelse med väljarkåren. Vi såg även att *integration och immigration* var en fråga som lockade relativt få Centerpartister trots att detta var en av de frågor som partiet associerades främst med under valrörelsen.

I rapportens sista skede analyserades centerväljarnas åsikter. Det var tydligt att *stärkta HBTQ-rättigheter* samt mer *solidaritet och jämlikhet* var bland de mest populära samhällsinrättningarna. Jämfört med genomsnittet bland de svenska väljarna stack centerpartisterna främst ut i sitt särskilt låga stöd för mer *lag och ordning* samt mer *svenska värden*. Detta tema återkommer till viss del i stödet för olika politiska förslag, där till exempel *förbjuda tiggeri* och *införa visitationszoner* tillsammans med att *ta emot färre flyktingar* och *minska biståndet* var särskilt impopulära bland Centerpartiets väljare.

Appendix

Tabell A1 Uppfattning om Centerpartiet, 2022 (andel av väljarna)

	Andel
Ogillar starkt -5	13,02
-4	5,27
-3	8,26
-2	7,34
-1	6,61
Varken gillar eller ogillar 0	23,67
+1	9,99
+2	10,10
+3	9,52
+4	4,29
Gillar starkt +5	1,93
Total	100,00

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen var 'Var skulle du vilja placera partierna på nedanstående skala?' och svarsalternativen var från -5 'Ogillar starkt' till +5 'Gillar starkt'. n = 8549 Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Tabell A2 Uppfattning om Centerpartiets partiledare, 2022 (andel av väljarna)

	Andel
Ogillar starkt -5	19,19
-4	5,44
-3	6,66
-2	5,81
-1	4,88
Varken gillar eller ogillar 0	16,93
+1	7,88
+2	9,72
+3	11,09
+4	6,89
Gillar starkt +5	5,51
Total	100,00

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågan följde omedelbart efter frågan om ogillar-gillar partierna och formulerades 'Om du skulle använda samma skala för partiledarna, var skulle du placera?' följt av en lista med partiledarna. Svarsalternativen var elva och gick från -5 'Ogillar starkt' till +5 'Gillar starkt'. n = 7151. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Tabell A3 Uppfattning om Centerpartiets vänster-högerposition 2022 (andel av väljarna)

	Andel
Vänster 0	2,91
1	2,78
2	6,10
3	9,28
4	15,20
Varken vänster eller höger 5	33,86
6	16,60
7	8,12
8	2,95
9	1,17
Höger 10	1,03
Total	100,00

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen var 'I politiken talar man ibland om vänster och höger. Var skulle du placera partierna på en skala mellan 0 och 10 där 0 står för vänster och 10 står för höger?'. Svarsalternativen var 0 'Vänster' till 10 'Höger'. n = 8198. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Tabell A4 Uppfattning om Centerpartiets flyktingmottagande 2022 (andel av väljarna)

	Andel
Restriktiva 0	1,04
1	0,71
2	1,53
3	4,83
4	7,11
5	20,51
6	14,35
7	15,01
8	13,13
9	7,75
Generösa 10	14,02
Total	100,00

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen var 'På den här skalan vill vi att du placerar de olika partierna efter hur du uppfattar deras inställning till hur många flyktingar Sverige bör ta emot.' Svarsalternativen var elva stycken och gick från 0 'Vi bör vara restriktiva när det gäller hur många flyktingar vi tar emot i Sverige' till 10 'Vi bör vara generösa när det gäller hur många flyktingar vi tar emot i Sverige'. n = 3040. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Tabell A5 Uppfattning om Centerpartiets profilfrågor 2022 (andel av väljarna)

	Andel
Kultur och fritid	0,00
Bostäder	0,27
Infrastruktur	1,04
Jordbruk och naturbruk	1,42
Energi	6,63
Miljö och klimat	15,49
Brottsbekämpning	3,18
Jämställdhet	0,46
Integration/Immigration	7,09
Ekonomi	0,71
Näringsliv	3,65
Utrikespolitik	0,06
EU	0,00
Försvar	0,19
Skatter	0,46
Arbetsmarknad	0,99
Sjukvård	2,06
Pensioner	0,00
Sociala frågor	1,60
Familjepolitik	0,08
Utbildning	2,12

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen var 'Inför årets val tog partierna upp olika saker som de tyckte var viktiga. Kan du säga vilka saker som de olika partierna lade särskild tonvikt vid inför årets val? Ange högst tre saker för varje parti.' n = 1 678. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Tabell A6 Uppfattning om Centerpartiets politik 2022 (bra/dålig) (andel av väljarna)

	Bra politik Andel	Dålig politik Andel
Äldreomsorg	3,23	2,57
Bostäder	2,25	2,42
Svensk ekonomi	5,15	4,33
Energi	3,82	3,29
Migration	6,35	8,24
Företag	6,99	2,12
Försvar	2,20	1,96
Glesbygd	14,01	2,90
Jämställdhet	4,91	1,85
Brottsbekämpning	3,66	5,12
Miljö och klimat	9,60	4,14
Pensioner	1,91	2,54
Sjukvård	4,30	4,33
Skatter	3,94	3,21
Social trygghet	3,44	2,37
Sysselsättning	6,90	4,35
Utbildning	4,09	4,71
Utrikespolitik	1,86	2,08

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen var 'Vilka partier tycker du har en bra politik och vilka partier tycker du har en dålig politik på följande områden?' följt av sexton olika områden. n = 1 250 – 4 240 (beroende på område). Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Tabell A7 Centerpartiets väljare 2022 – Demografi

		Partiets väljare	Samtliga väljare	Differens
Kön	Man	43,04	50,70	-7,66
	Kvinna	56,96	49,30	+7,66
Ålder	18–22 år	3,63	3,18	+0,45
	23–30 år	7,99	6,34	+1,65
	31–40 år	13,08	11,94	+1,14
	41–50 år	16,86	14,24	+2,62
	51–60 år	22,09	18,26	+3,83
	61–70 år	16,57	19,94	-3,37
	71+ år	19,77	26,10	-6,33
Inkomst	Låg inkomst	13,52	19,54	-6,02
	Medellåg inkomst	16,13	22,97	-6,84
	Medelinkomst	15,26	17,28	-2,02
	Medelhög inkomst	26,31	22,77	+3,54
	Hög inkomst	28,78	17,45	+11,33
Yrkesgrupp	Tjänsteman	68,32	56,10	+12,22
	Arbetare	18,32	33,62	-15,30
	Jordbrukare	3,57	0,83	+2,74
	Företagare	9,78	9,44	+0,34
Utbildning	Grundskola	7,12	13,43	-6,31
	Gymnasium	29,65	38,57	-8,92
	Universitet	63,23	48,01	+15,22
Bostadsområde	Ren landsbygd	17,95	14,57	+3,38
	Mindre tätort	14,87	19,55	-4,68
	Stad eller större tätort	49,79	49,09	+0,70
	Stockholm, Göteborg, Malmö	17,39	16,80	+0,59

Kommentar: Valundersökningen 2022. n = 644 – 762 (beroende på variabel). Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Tabell A8 Centerpartiets väljare 2022 – Politiska faktorer

		Partiets väljare	Samtliga väljare	Differens
Politiskt intresse	Mycket intresserad	16,73	19,42	-2,69
	Ganska intresserad	52,59	52,47	+0,12
	Inte särskilt intresserad	29,35	25,75	+3,60
	Inte alls intresserad	1,33	2,36	-1,03
Förtroende för politiker	Mycket stort förtroende	3,06	2,47	+0,59
	Ganska stort förtroende	56,29	43,54	+12,75
	Ganska litet förtroende	36,39	43,72	-7,33
	Mycket litet förtroende	4,25	10,28	-6,03
Kunskap om politik	Mycket goda	9,64	11,74	-2,10
	Ganska goda	62,29	60,85	+1,44
	Inte särskilt goda	26,54	24,89	+1,65
	Inte alls goda	1,54	2,52	-0,98
Vänster-Höger	0 Vänster	0,57	3,94	-3,37
	1	0,42	5,05	-4,63
	2	2,55	8,87	-6,32
	3	6,36	9,80	-3,44
	4	12,31	8,16	+4,15
	5	31,54	15,97	+15,57
	6	25,46	9,56	+15,90
	7	17,54	13,14	+4,40
	8	2,40	14,60	-12,20
	9	0,42	6,17	-5,75
	10 Höger	0,42	4,76	-4,34

Kommentar: Valundersökningen 2022. n = 588 – 753 (beroende på variabel). Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Tabell A9 Partianhängarskap bland Centerpartiets väljare, 2022 (andelar)

	Andel
Stark anhängare till partiet	4,26
Svag anhängare till partiet	5,62
Ej anhängare	86,43
Svag anhängare till annat parti	2,91
Stark anhängare till annat parti	0,78

Kommentar: Valundersökningen 2022. n = 516. Uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Tabell A10 Centerpartiets väljare 2022 – Röstningsagerande

		Partiets väljare	Samtliga väljare	Differens
Tidpunkt för beslut	Sista veckan före valet	49,27	30,20	+19,07
	Under hösten/sommaren	32,99	26,59	+6,40
	Sedan länge	17,75	43,20	-25,45
Tidpunkt för röstning	Förtidsröstade – sista veckan	29,56	28,23	+1,33
	Förtidsröstade – tidigare	15,30	22,24	-6,94
	Röstade i vallokal	55,14	49,53	+5,61
Personröstade	Nej	79,25	78,02	+1,23
	Ja	20,75	21,98	-1,23

Kommentar: Valundersökningen 2022. n = 477 – 479 (beroende på variabel). Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Tabell A11 Centerpartiets väljare 2022 – Skäl för partival

	Partiets väljare	Samtliga väljare	Differens
Egenintresse	9,75	19,85	-10,10
Partiledare	27,70	33,96	-6,26
Anhängare	6,20	11,02	-4,82
Bra politik	44,44	52,90	-8,46
Kompetens	50,54	50,69	-0,15
Ideologi	56,91	55,68	+1,23
Vana	3,69	14,86	-11,17
Bra kandidater	7,38	10,68	-3,30
Skött sig bra	30,40	32,78	-2,38
Bra program	48,54	55,86	-7,32
Önskeregierung	30,37	40,54	-10,17
Stort parti	3,36	24,32	-20,96
Litet parti	3,41	5,24	-1,83
Bra valkampanj	18,54	29,14	-10,60
Samarbetar bra	29,41	26,26	+3,15
Minskar inflytandet för ogillade partier	58,44	35,79	+22,65
Omgivning	0,00	3,28	-3,28
Minst dåligt	17,34	19,23	-1,89

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen var 'Hur viktiga var följande skäl för ditt val av parti?' med svarsalternativen 'Ett av de absolut viktigaste skälen', 'Ganska viktigt skäl', 'Inte särskilt viktigt skäl' samt 'Inte alls viktigt skäl'. I tabellen presenteras andelen som svarade 'Ett av de absolut viktigaste skälen'. n = 1001. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Tabell A12 Centerpartiets väljare 2022 – Viktiga frågor för partival

	Partiets väljare	Samtliga väljare	Differens
Ekonomi	12,14	9,22	+2,92
Kultur och fritid	0,48	0,51	-0,03
Bostäder	0,24	1,20	-0,96
Infrastruktur	1,90	4,43	-2,53
Jordbruk och naturbruk	2,62	1,12	+1,50
Energi	15,48	19,84	-4,36
Miljö och klimat	42,14	23,08	+19,06
Lag och ordning	17,38	34,85	-17,47
Jämställdhet	0,00	0,04	-0,04
Integration/Immigration	17,14	29,11	-11,97
Skatter	1,67	5,75	-4,08
Näringsliv	3,57	1,01	+2,56
Utrikespolitik	5,71	6,05	-0,34
EU	0,24	0,36	-0,12
Ideologi	3,57	2,28	+1,29
Försvar	5,95	6,43	-0,48
Arbetsmarknad	2,86	2,91	-0,05
Sjukvård	35,95	37,00	-1,05
Pensioner	2,86	7,79	-4,93
Sociala frågor	3,10	4,90	-1,80
Familjepolitik	2,38	1,35	+1,03
Utbildning	27,62	24,57	+3,05

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen var 'Är det någon eller några frågor som är viktiga för dig när det gäller vilket parti du tänker rösta på i riksdagsvalet den 9 september? Vilken eller vilka frågor är det? Ange högst tre frågor'. n = 333. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Tabell A13 Centerpartiets väljare 2022 – Framtida samhällen

	Partiets väljare	Samtliga väljare	Differens
Satsa på ett samhälle med mer privat företagsamhet och marknadsekonomi	24,55	23,92	+0,63
Satsa på ett socialistiskt samhälle	1,85	14,71	-12,86
Satsa på ett miljövänligt samhälle även om det innebär sänkt materiell levnadsstandard	43,19	30,87	+12,32
Satsa på ett samhälle där kristna värden spelar en större roll	10,37	9,93	+0,44
Satsa på ett samhälle där homo-, bi- och transsexuellas rättigheter stärks	58,86	45,82	+13,04
Satsa på ett samhälle som slår vakt om traditionellt svenska värden	17,95	37,96	-20,01
Satsa på ett mångkulturellt samhälle med stor tolerans gentemot människor från andra länder med andra religioner och levnadssätt	38,92	24,08	+14,84
Satsa på ett samhälle med mer solidaritet och jämlikhet	57,14	49,99	+7,15
Satsa på ett samhälle som stärker familjens ställning	21,71	33,83	-12,12
Satsa på ett samhälle med mer internationell inriktning och mindre av gränser mellan folk och länder	37,73	25,40	+12,33
Satsa på ett samhälle med mer lag och ordning	39,78	58,86	-19,08
Satsa på ett samhälle där makt omfördelas från gruppen män till gruppen kvinnor	29,27	26,22	+3,05
Satsa på ett samhälle där mer resurser omfördelas från stadsbor till landsbygdsbor	34,69	30,25	+4,44
Satsa på ett samhälle där ideella organisationer och frivilliga insatser spelar en större roll	25,60	22,06	3,54

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen var 'Nedan finns en lista med förslag på olika slags samhällen som en del människor anser att vi bör satsa på i framtiden i Sverige. Vad anser du om de olika förslagen?' med svarsalternativ från 0 'Mycket dåligt förslag' till 10 'Mycket bra förslag'. n = 101. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdvaliderade.

Tabell A14 Centerpartiets väljare 2022 – Politiska sakfrågor

	Partiets väljare	Samtliga väljare	Differens
Minska inkomstskillnaderna	60,59	61,64	-1,05
Avveckla kärnkraften på sikt	41,99	28,55	+13,44
Göra det lättare att säga upp anställda	31,27	24,00	+7,27
Minska stödet till public service	2,33	19,63	-17,30
Införa marknadshyror på nya hyresrätter	23,91	19,67	+4,24
Införa visitationszoner	30,26	51,28	-21,02
Sverige bör lämna EU	2,76	11,67	-8,91
Ta emot färre flyktingar	23,51	56,62	-33,11
Införa skolbetyg i ordning och uppförande	43,80	58,88	-15,08
Omfördela resurser från rika till fattiga kommuner	58,51	56,49	+2,02
Öka inslaget av personval	13,16	13,91	-0,75
Genomföra fler folkomröstningar	18,42	23,77	-5,35
Genomföra val vid olika tidpunkter	16,56	15,84	+0,72
Minska försvarsutgifterna	8,98	10,37	-1,39
Sverige bör söka medlemskap i Nato	71,26	65,98	+5,28
Sverige bör införa Euro	15,98	13,73	+2,25
Avskaffa RUT	7,19	16,16	-8,97
Avskaffa karensdagen	22,62	41,87	-19,25
Hårdare fängelsestraff	57,75	73,24	-15,49
Ökad frihandel	63,64	53,03	+10,61
Sälja statliga bolag	8,97	9,42	-0,45
Begränsa rätten till abort	3,38	5,19	-1,81
Införa tidigare betyg	21,77	29,71	-7,94
Ingen vinstutdelning i vård, skola, omsorg	61,29	68,21	-6,92
Förbjuda pornografi	44,08	40,95	+3,13
Legalisera cannabis	10,60	11,66	-1,06
Öka stödet till glesbygden	73,45	66,98	+6,47
Mer föräldraledighet åt papporna	27,17	23,41	+3,76
Öka arbetskraftsinvandringen	33,70	21,29	+12,41
Införa språktest	52,29	67,81	-15,52
Könskvotering i stat och kommun	15,44	16,17	-0,73
Öka stödet till invandrare	4,62	4,74	-0,12
Minska offentliga sektorn	19,40	25,36	-5,96
Minska sociala bidragen	30,77	44,20	-13,43
Mer privat sjukvård	15,04	17,01	-1,97
Införa 6-timmars arbetsdag	24,26	35,14	-10,88
Minska det svenska biståndet	8,39	32,89	-24,50
Sänka skatterna	34,75	46,50	-11,75
Höja skatten på bensin	17,93	11,64	+6,29
Höja A-kassan	21,74	31,35	-9,61
Förbjud tiggeri	35,16	56,62	-21,46
Stoppa privatbilismen i innerstäder	25,00	22,91	+2,09

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen var 'Vilken är din åsikt om följande förslag?' med svarsalternativen 'Mycket bra förslag', 'Ganska bra förslag', 'Varken bra eller dåligt förslag', 'Ganska dåligt förslag' samt 'Mycket dåligt förslag'. I tabellen presenteras andelen som svarat 'Ganska bra förslag' eller 'Mycket bra förslag'. n = 57 – 495 (beroende på sakfråga). Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdvaliderade.

Referenser

- Ahlbom, J., & Karlsson, R. (2023). *Könsskillnader bland svenska väljare 1921-2022* (2023:9; Valforskningsprogrammets rapportserie). Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet.
- Bäckstedt, F. (2023). *Väljarnas viktigaste skäl för röstning 1988-2022* (2023:7; Valforskningsprogrammets rapportserie). Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet.
- Cederholm Lager, A., & Karlsson, R. (2024). *Könsskillnader bland svenska väljare i Europaparlamentsvalet 2024* (2024:7; Valforskningsprogrammets rapportserie). Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet.
- Cederholm Lager, A., Karlsson, R., Lindskog, H., & Oscarsson, H. (2022). *Partiledarskiftet i Sverige 1967-2022* (2022:2; Valforskningsprogrammets rapportserie). Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet.
- Holmberg, S. (1981). *Svenska Väljare*. Stockholm: Publica/Liber Förlag.
- Hooghe, L., & Marks, G. (2018). Cleavage theory meets Europe's crises: Lipset, Rokkan, and the transnational cleavage. *Journal of European public policy*, 25(1), 109-135.
- Jönsson, E., & Theorin, N. (2022). *Väljarnas uppfattning om partiernas profilfrågor 2010-2018* (2022:3; Valforskningsprogrammets rapportserie). Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet.
- Karlsson, R., & Cederholm Lager, A. (2023). *Valundersökningen 2022: Teknisk rapport*. Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet.
- Leiter, D., Clark, A. K., & Clark, M. (2019). Winners and losers reconsidered: party support, character valence, and satisfaction with democracy. *European Political Science Review*, 11(3), 285-300.
- Oscarsson, Henrik (2019). *Partierna: Det nya landskapet*. Stockholm, Riksbankens jubileumsfond.
- Oscarsson, H., Bäckstedt, F., Cederholm Lager, A., Karlsson, R., & Solevid, M. (2024). *Väljarna och valet 2022*. Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet.
- Oscarsson, H., & Holmberg, Sören. (2016). *Svenska väljare* (Upplaga 1:1). Wolters Kluwer.
- Oscarsson, H., & Oskarson, M. (2019). Sequential vote choice: Applying a consideration set model of heterogeneous decision processes. *Electoral Studies*, 57, 275-283.

- Oscarsson, H., & Rapeli, L. (2018). Citizens and political sophistication. In *Oxford Research Encyclopedia of Politics*.
- Oscarsson, H., & Svensson, R. (2020). *Partiernas vänster-högerpositioner 1979-2019* (2020:6; Valforskningsprogrammets rapportserie). Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet.
- Pederby, T. (2020). *Väljarnas bedömningar av partiernas politik 1979-2018* (2020:13; Valforskningsprogrammets rapportserie). Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet.
- Stubager, R. (2018). What is Issue Ownership and How Should We Measure It? *Political Behavior*, 40(2), 345–370. <https://doi.org/10.1007/s11109-017-9403-y>

Valforskningsprogrammet finns vid Statsvetenskapliga institutionen i Göteborg. Sedan tidigt 1950-tal ägnar vi oss hängivet åt empiriska studier av opinionsbildning, val och väljarbeteende och av tillståndet och utvecklingen av den svenska representativa demokratin.

Syftet med forskningen är bland annat att förklara varför väljare röstar som de gör och varför val slutar som de gör. Vi spårar och följer trender i svensk valdemokrati och gör jämförelser med utvecklingen i andra länder.

Professor Henrik Ekengren Oscarsson leder Valforskningsprogrammet.

